

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

Prinsessan

EBBA BERNADOTTE

70 ÅR

JÄGER,
HOVFOTO

VILL NI LEVA OM ERT LIV

?

*är en aktuell fråga
som får sina svar
i detta n:r*

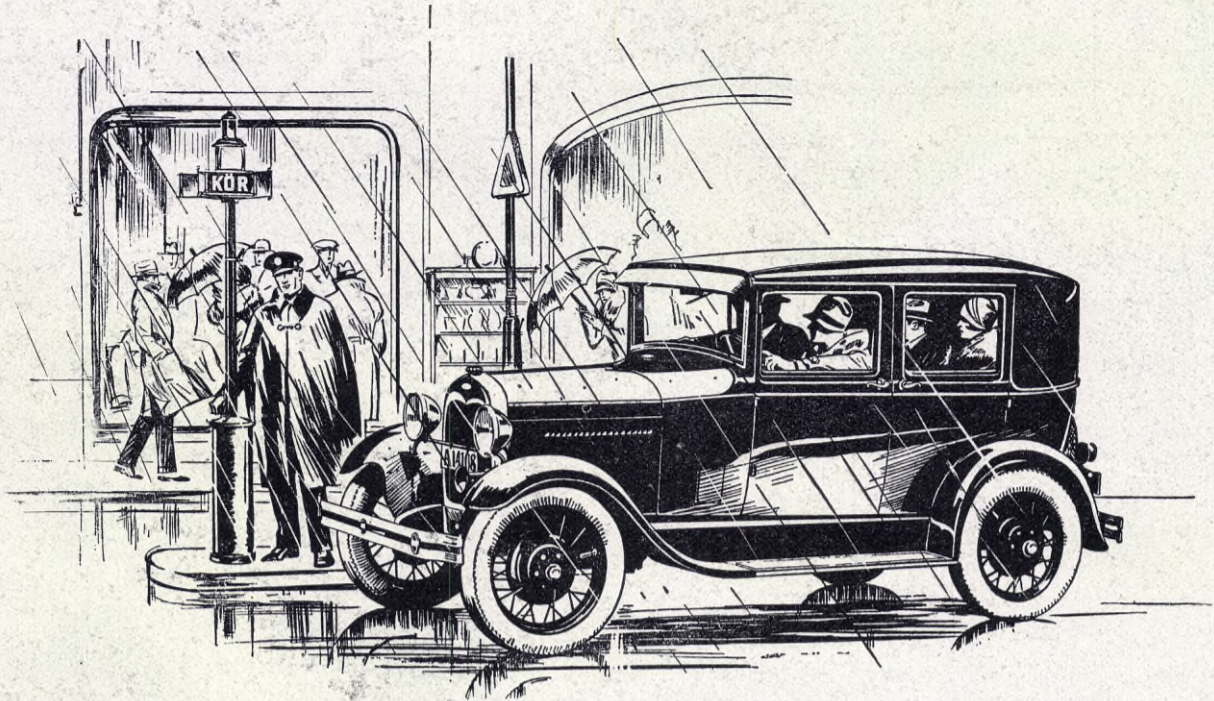
ÅT SALLAD

!

*säger dr Andrea Andreén-
Svedberg*

F. Ö. BIDRAG AV

*Anna Lenah Elgström,
Maj Hirdman m. fl.*

Förväntningar som uppfyllts

Den nya Fordvagnen emotsågs av hela den automobilintresserade världen med högt ställda förväntningar. Och dessa ha sannerligen ej kommit på skam. Fackmännen voro de första att skänka den sin odelade beundran, ty deras tränade blick såg snart dess värde. Dess många geniala nykonstruktioner och förbättringar — väl genomtänkta och minutiöst utprovade — fylla varje gammal teknikers hjärta med oblandad glädje.

Ingen automobil kan dock rätt bedömas annat än efter sina prestationer. Under årets lopp har den nya Fordvagnen i en rad krävande och mångsidiga tävlingar världen runt på ett övertygande sätt bevisat sin jämbördighet med de bästa och dyrbaraste vagnar. I många fall har den varit dem överlägsen.

Den nya Fordvagnen är helt igenom ett glänsande exempel på, vad nutidens yppersta ingenjörskonst och obegränsade resurser i förening kunna åstadkomma. Bestäm Eder även Ni att själv se och provköra någon av de nya, vackra Fordmodellerna. Av dess prestationer skall Ni förstå, att den giver Eder högre värde för Ert nedlagda kapital än någon annan automobil. Dess låga pris är resultatet av en rationell stordrift och tillverkningsmetoder, som äro lika ovanliga och enastående som vagnen själv.

Pris: Tudor Sedan kr. 3.350:—, Fordor Sedan kr. 3.885:—, Roadster kr. 2.675:—, Kupé kr. 3.350:—, Sport Kupé kr. 3.575:—, Phaeton kr. 2.725:—. Alla priser gälla f. o. b. Stockholm, Göteborg eller Malmö.

Några svenska tävlingsresultat

Den nya Ford-vagnen har i år deltagit i flera tävlingar i Sverige, där dess prestationer väckt både beundran och förvåning. Sälunda nåddes vid hastighetstävlingarna i Växjö den 20/2 en hastighet av 104,4 km. i timmen, och på Lindöbanan den 2 september blev Ford dagens snabbaste vagn. Efter prickfria körningar erövrade Fordvagnar första pris bl. a. i S. M. K:s Östgötaavdelnings majtävlan, i "Värmland runt" 19—20 maj och i S. M. K:s stora sommartävlingar 7—8 juli.

FORD

FORD MOTOR COMPANY A/B · STOCKHOLM

K R Ö N I K A

OM STORA ORD, DÅLIGA TÄNDER OCH OHÖVLIGHET

FOLK NEKAR SIG JUST INGEN-
ting när det gäller att skapa sensation. Det
är minsann inte bara filmmansöerna som äl-
ska feta ord. (Som inte ha ett spår att göra
med det magra stoff som serveras under de
superlativa rubrikerna!)

Det är inte bara filmstjärnor som begåvas
med en massa attribut — raffinerat själfull,
amerikanskt vältrimmad med europeisk grace,
oemotståndligt temperamentsfull, lyrisk ryt-
misk kropp — utan även en äldre from pre-
dikant i norrländska ödebygder får finna sig
i att liknas vid Rasputin.

En skrattretande och även något förarglig
hetsjakt har under den gångna veckan förts
på en, efter vad som slutligen framkommit,
helt harmlös och from människa. De tokigas-
te historier har "lavets" och trots. Dock, ru-
brikerna som voro så självbelåtet feta ha tun-
nats av, man har självmant slutat med "Ras-
putin med den hypnotiska makten över
kvinnorna".

Det är ganska säreget detta, att drevet slut-
tar innan villebrådet är helt inringat! Men
det är inte första gången som en enkel män-
niskas stilla allvar får hetsen att lägga sig.
Får människorna att liksom tänka sig för ett
ögonblick.

Många framstående personligheter ha vitt-
nat om Erik Andersons flärdfrihet och inner-
liga fromhet. Nog kunde han väl då få vara
i fred? Måhända har hans predikningar fört
oro in i många familjer, men är det inte så,
att en människas "väckelse", på den ena eller
andra sättet, alltid ställer till oro. Det är in-
gen vardaglig händelse att en människa får,
eller tror sig få, ett bud från Gud. Man kan
inte begära, att hennes liv skall flyta precis
likadant före som efter denna stora omstört-
ning. Det kan hända, — och efter vår egen
religionstiftares uppfattning är det icke av
ondo — att en människa måste överge fader
och moder för att följa sin kallelse.

Hustrur ha övergivit sina män av mindre
skäl, utan att folk reagerat. Nu måste det
helt plötsligt bli hypnotism med i spelet. Och
hemlighetsmakeri. Och något mystiskt.

Hur samvetsömma bli vi inte, när det inte
behövs! Vi ömma för de kvinnor, som följt
Erik Anderson och hans bud, och vi ömma
för de stackars barnen, som måste leva "i en
slik miljö". En miljö av hjälpsamhet och
självuppostring.

Men vi ömma inte för de hustrur och de
barn, vilkas liv är ett enda martyrium, tack
vare hem, som gjorts till helveten av alkoho-
listiska makar och fäder. Då sover samhälls-
samvetet och sover lugnt.

Vi kanske rycka på axlarna åt de små och
enfaldigas uppslutning kring en man som
Erik Anderson, men jag undrar om vi gjorde
det, om vi år efter år sett ensamheten i ögo-
nen, suttit ensamma i de stora skogarna utan
kanske en människa att hålla oss till? Utan
förmåga att på egen hand treva oss fram till
förtrostan och tro? Storstadsmänniskor
skulle visa god smak, om de icke toge mun

fullt så full om ting, som de inte ha minsta
förutsättning att begripa.

För många av oss är religionen, vår in-
ställelse till Gud, icke livssak. Men den tycks
kunna vara det för en del människor. Att
genast anta att religiös iver utanför det van-
liga måste bero på andligt mörker och van-
sinne eller bottna i okunnighet och dunkla
drifter är korttänkt. Minst sagt. Vilket inte
hindrar att det naturligt finns sjukliga före-
teelser.

*

Norrlands matförhållanden och norrlännin-
garnas tandförhållanden ha diskuterats i pres-
sen. Somliga ha svartmålat och andra för-
svarat. *Det är rent förskräckligt* säga några
experter på diet och tänder och *det är inte så
farligt* mena andra.

Jag kan också dra' ett litet strå till stacken.
Har en stuga uppe i Helsingland och har
kommit i beröring med en massa präktiga hel-
singar. Flottningskarlar, bönder, tjänstefolk
och hemmaflickor. Ett grannt folk med all-
varliga ansikten och högresta kroppar. Trev-
liga att se på. Tills de le. Då. Ett gap med
anfrätta eller inga tänder. Ett svart gap, när
det gäller karlarna. Ett snusfyllt och tandlöst
gap. Brrr.....

Jag har under årens lopp haft fyra tjänste-
flickor från Helsingland. Vackra, trevliga
flickor. Duktiga i sitt arbete. När de inte
hade tandvärk. Som de hade ideligen.

Alla fyra fingo, under sin tid hos mig, gå
hos tandläkare och få löständer, se'n en mas-
sa tandstumpar dragits ut och varbildningar
och elände kurerats.

Efter detta ha flickorna blivit strålande,
ätit ordentligt — efter att förut ha suttit och
blött brödet i kaffe för att få det i sig —
och fått färg på kinderna och sluppit ligga
vakna om nätterna med tanddroppar och bom-
ullussuddar i munnen.

Vi få väl tro att svenska landsbygden, en-
kannerligen Norrland, är bättre än förr, men
sannerligen, då måtte "förr" inte ha varit
måttligt bedrövligt!

*

Enligt advokat, v. Melsted ha de svenska
domarna en smula svårt att vara hövliga. De
behandla, som oftast, den anlagade (och hans
försvarsadvokat med för den delen), som ma-
gistrarna av gamla stammen behandlade skol-
pojkar. Ganska infamt alltså.

Är det sannt, att vårdslöshet i talet och
ohövlighet i replikerna förekomma på högsta
ort, så är det kanske inte att förundra sig
över, om samma förtjusande umgängesvana
florerar litet längre ned på rangskalan. Så-
dan herre sådan dräng.

Det talas nu om en kriminalkonstapel, som
underrättat två anhållna flickor om, att de
voro oskyldiga, med orden: ut med er, era
slynor.

Ett egendomligt sätt att underrätta folk
om att polisen icke har något att skaffa med
dem!

Om någon burar in mig, mot min vilja och
fast jag inte gjort ett dugg ont, är det inte
utan att jag väntar mig en del formella ur-
säker, då dörren öppnas för mig. Jag väntar
mig inte: *ut med dej, där är dörrn*. Ju mer
jag tänker på saken, dess mer inser jag, att
jag skulle fordra ordentliga ursäker, ersätt-
ning för obehag och förlorad tid. Ja, jag
skulle fordra bil hem och ömt beklagande!
Både av konstapeln och hans överordnade.
Kanske jag skulle fordra blommor!!

Och vore jag polisen och hade hoppat i en,
till den grad, galen tunna, skulle jag använda
all min charm för att få de oskyldigt anhållna
att glömma min blamage. Med en gentlemans
förtvivlan över att ha förorsakat en dam obe-
hag, skulle jag påtagit mig all skuld och bett
de förfördelade om ursäkt.

Varpå de förfördelade skulle sagt: för all
del, min herre, ett misstag är ursäktligt, låt
oss icke tala vidare om saken.

Nu bad polisen icke om ursäkt. Och de
förfördelade framhärda i sin förfördelning.
Vilket är rätt och riktigt. För nån ordning
ska det vara.

Hur hade det gått konstapeln om händelsen
tilldragit sig i England? Det skulle kanske
inte avlupit så smärtfritt där? Som det nog
kommer att göra här. Ledsamt nog.

*

Den nya Växiöbisen Edgar Reuterskiöld
ser ljust på ungdomen. Det är inte rätt att
ta ungdomen för huvudet för vad den ärvt och
lärt av den närmast föregående generationen.
Ungdomen skall dana framtiden, det är vi
äldre som präglade nutiden, säger bispen.

Ingenting kan väl vara sannare och ändå
tycks denna självklara sanning för många —
icke minst präster — vara mycket svårt att
fatta. Eller är det bara den gamla Adams
eviga benägenhet att skjuta från sig ansvaret?
Att neka till sin andel och skylla på en sva-
gare.

Tiden, som den nu är, är *vårt* verk. De
som nu äro medelålders och gamla är det,
som äro ansvariga för tiden. För världskri-
get och för tiden efter världskriget.

För morgondagen svarar ungdomen av idag.
Men om morgondagen veta vi så ytterst litet.

När vi lasta ungdomen äro vi precis som
den där ulven som bannade lammet för att
det förorenade älvvattnet för odjuret. Ulven
stod och drack närmast källan och lammet
längre ned vid floden.

När vi varna ungdomen för tidens fel, så
är det som att påstå att floden rinner bak-
länges. Lika orimligt.

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

PRINSESSAN BERNADOTTE 70 ÅR

EN JUBILAR MED UNGT SINNE OCH VARMT HJÄRTA.

Ebba Munck vid förlovningen.

"PRINS OSCARS TROLOVNING MED fröken Ebba Munck lär nu vara bestämd att äga rum nästkommande söndag, sålunda dagen före deras avresa med drottningen till England."

Så stod det att läsa i en notis i Idun av den 27 januari 1888 och i samma nummer skildras en kungabal av den 21 januari — kung Oscars födelsedag —, i vilken det bl. a. heter: "Fröken Munck var naturligtvis föremål för stor uppmärksamhet, vilken ökades, då kronprinsen med henne dansade tredje valsen, och många kvarstannade över kotiljongen, då det blev bekant, att prins Oscar skulle dansa densamma med henne. De kvarvarande fingo också ett särdeles gott tillfälle att få sin nyfikenhet tillfredsställd. Kronprinsessan, som dansade med prins Carl, hade sin plats mitt på den kungliga estraden. Till vänster om dem satt kronprinsen med sin dam. Till vänster om dem åter såg man prins Oscar och fröken Munck, båda, liksom övriga i dansen deltagande, stående. De dansade icke så mycket men konverserade livligt..." Det noteras också av tidningen, att prins Oscar dansade kotiljongen med fröken Munck.

Bakom dessa notiser, som visa vilket livligt intresse hela Sverige ägnade den furstliga förlovningen, låg en vacker och rörande kärleks-saga.

Prins Oscar, sjömansprinsen, som han då kallades därför att han ägnat sig åt flottan, hade djupt och allvarligt förälskat sig i dåvarande hovfröken hos kronprinsessan Victoria, fröken Ebba Munck av Fulkila. Det reste sig många hinder i de ungas väg. En prins av kungligt blod kunde icke gifta sig med någon annan än en prinsessa.

"Följden av prins Oscars förmäling med en svensk fröken blir den, står det återigen i Idun 1888, att han enligt 5 § Successionsordningen, går förlustig om arvsrätten till kronan för sig och sina efterkommande..."

Kung Oscar satte sig först till motvärn på grund av denna paragraf 5, han ville inte att en av hans söner skulle avstå från sina rättigheter, men drottning Sofia, som såg, att det gällde hennes sons livslycka, blev de ungas bundsförvant. Och så blev det ett lyckligt slut på denna furstliga kärlekssaga, som vi nu se i det förflutnas romantiska skimmer. I den lilla badorten Bournemouth vid engelska kusten vigdes prins Oscar vid fröken Ebba Munck den 15 mars 1888. Drottningen var själv närvarande. Hennes majestät reste i slutet av februari till Paris, där hon besökte prins Eugen, som målade i Seinestaden och tog sedan vägen över Kanalen. Hon skulle tillbringa några veckor vid engelska kusten.

Med anledning av vigseln i St. Stephen's kyrka i Bournemouth hade Idun en skildring varur vi hämta följande:

"Framst märktes drottning Sofia i purpur-robe och spetsmantilj, diamantgarnityr och vit hatt. Bruden bar myrtenkrona och slöja samt vit klänning av tjock atlas, garnerad med äkta spetsar och plymgarnityr... Bland de furstliga bröllopgästerna märktes kronprinsessan av Danmark och hertiginnan av Albany, jämte brudgummens bröder, prinsarna Carl och Eugen." Vigseln förrättades av pastor Beskow, prinsens f. d. lärare. "Efter vigselns slut slöt drottningen, brud och brudgum i sin famn och kysste dem, varefter de övriga bröl-

och ett par av dem i sin tur bildat familj. Som bekant fick prins Oscar av prinsessan Eugenie mottaga hennes villa Fridhem på Gottland som gåva och där samt sedermera på det vackra Malmsjö i Södermanland har familjen tillbringat många lyckliga somrar. Det vackra stockholmshemmet vid Östermalmsgatan med sina konstsamlingar har förut skildrats i Idun.

Prinsessan Bernadotte delar med sin make intresset för missionen, som är synnerligen starkt hos dem båda. Och då prinsessan Bernadotte har sträckt sig utom den absorberande kretsen av sin verksamhet i hemmet har det varit K. F. U. K. hon intresserat sig för. Där är också en av hennes döttrar, grevinnan Elsa Bernadotte, mycket aktiv. Prinsessan Bernadotte omges nu av barn och barnbarn, bland dem är hon medelpunkten som hon alltd varit, men hennes intresse räcker till för vad som sker ute i världen. Flera av barnen ha också flugit långt ut från boet, fast de hittills alltid kommit tillbaka dit. Grevinnan Elsa gjorde ju för något år sedan så gott som en världsomsegling för sociala studier och greve Folke hämtade sin brud långt bortifrån på sätt och vis följande de romantiska traditioner, som föräldrarna grundat. De bilder, som illustrera dessa rader, ge glimtar av ett liv inom hemmets trygga murar, och det är nog de, som bäst passa prinsessan Bernadotte. Där hon sitter med sin sömnad på trappan en sommardag på Malmsjö, tycker man sig omkring henne ana de hemmets goda andar, som hennes oförtrutna kärleksfulla id för make och barn kallat fram.

Till 70-årsdagen gå många välönskningar till prinsessan med den ungdomliga själen och det varma hjärtat. Iduns läsarinor ha på ett särskilt sätt mött prinsessan Bernadotte, då hon under en längre tid för oss valde en serie bibelspråk avpassade för varje vecka, och på denna väg ha de kommit henne nära. De äro säkert tacksamma för många av de orden och önska i gengäld allt gott.

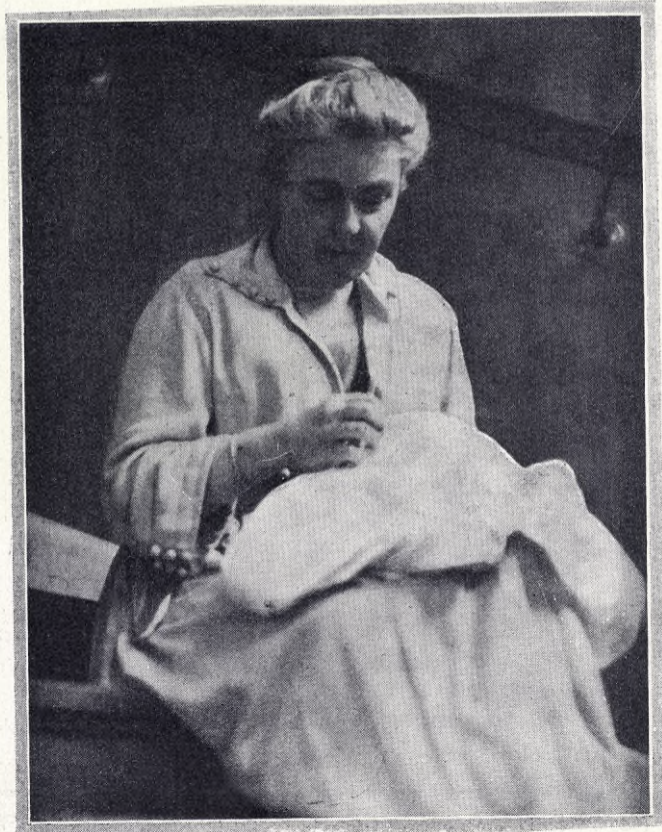
Prinsen och prinsessan Bernadotte.

lopgästerna framförde sina lyckönskningar, vilka på brudparet syntes göra ett djupt och innerligt intryck."

Vi ha dragit fram dessa minnen ur det förflutna därför att prinsessan Ebba Bernadotte den 24 oktober fyller 70 år och därför att den unga strålande bruden från den vårdagen för 40 år sedan kan se tillbaka på de många åren med lycklig tacksamhet. Den kloka drottning Sofia hade sett rätt, då hon ansåg, att det gällde hennes sons livslycka den gången, då han var en ung prins på Stockholms slott och med oro och tvivel måste fråga sig, hur han skulle besegra alla hinder, som stodo i hans väg.

På den tiden gick hela landet i en Ebba Munck-feber. Det var så ovanligt och underligt att tänka sig att en fursteson skulle bryta sig ut ur sin krets och älska efter sitt hjärtas val. Och den unga brudens porträtt spreds snabbt över landet. Hon var så söt, att man lätt förstod den, som avstått från en krona för hennes skull.

Sedan dess har prinsessan Ebba Bernadotte blivit medelpunkten i ett hem, där fem barn vuxit upp

Prinsessan Bernadotte. På Malmsjö.

Herman Neander.

Annie Åkerhielm.

Hildur Dixelius.

Anna Branting.

Oswald Kuylenstierna.

VILL NI LEVA OM ERT LIV?

EN AKTUELL SAMVETSFRÅGA MED MEST NEJ TILL SVAR.

VAD JAG SKULLE GÖRA OM JAG finge leva om mitt liv?

Alldeles detsamma som första gången, ty jag har handlat som jag gjort emedan jag varit den jag är. Att leva om sitt liv med fullt medvetande om huru det varit första gången — alltså rätta det som en kria — är åter en oförställbar tanke. Ännu en annan sak är att önska att man själv varit annorlunda, en önskan som för de flesta tyvärr nog kan ha fog för sig. Visst skulle jag önska att jag vore mycket, mycket snällare än jag är, så hade jag också gjort många snälla ting, vilka nu förblivit ogjorda. Snälla människor äro mitt ideal, och jag har haft lyckan träffa på några stycken äkta sådana. Lyckan har livet över huvud taget skänkt mig i fullt mått, så i det fallet finnes ingenting att önska annorlunda.

Annie Åkerhielm.

Slumpen leder ej.

C. J. L. Almqvist skriver på ett ställe: ... Det fanns inom honom ett ömt tillbedjande av glömskan och förbannelse över denne gudoms fiende: Minnet.

Om ordalagen ej äro direkt noggranna är dock tanken rätt återgiven, så rätt att jag bevarat den. Ty den uttalar vad jag själv känner. Jag vill ej minnas alla de fel och dårskaper jag och andra begått. Och det jag icke minns kan jag ej föreställa mig möjligheten att ändra. Man är som man är, man är som den medfödda naturen bjuder en att vara. Ingen ungdom följer vid avgörande steg en äldres råd — hur skulle jag då vid tjugu år kunnat underlåta de handlingar som jag årtionden efteråt inser skulle haft ödesdigra konsekvenser? Man kan ångra, om man så vill, men vem vet om något annat hade varit bättre.

Jag tror inte alls att det är slumpen som leder oss. Jag tror att vi lyda en lag, om vi ock icke själva äro medvetna om den. Uppfostran kan tukta oss, men det som är innerst inne och intet yttre kan komma åt, det är fritt, kanske det enda fria vi äga. Olycklig den som får sin själ

"Människans sinnelag bestämmer hennes öde", sade redan Herodotos, och det är tydligen till samma slutsats, som de av oss tillfrågade kommit, då de besvarat frågan: Skulle Ni vilja leva om Ert liv? Annie Åkerhielm och Anna Branting tro inte att ett nytt liv skulle skona från misstagen i detta, medan major Oswald Kuylenstierna är starkt övertygad om reinkarnationen. Fru Gerda Marcus-Fall, vilken som bekant på sin tid insamlade många hundratusentals kronor dels för svenska barn och äldre, dels för krigsbarn, försäkrar oss, att hennes livslinje skulle varit densamma på det hela taget, om hon fått välja. Och teol. doktor Herman Neander bekant för sitt storartade arbete bland krigsfångarna, har en optimistisk syn på människans insats i tillvaron, bara hon gör så gott hon kan.

dödad — det finns verkligen så bräckliga väsen att de låta andra döda sina själar.

Leva om sitt liv — hur kan en sådan tanke uppstå? Inte är det väl levnadsställningen, yrket, som gör människan, det är ju endast ett skal, något man blivit insnörd i och måste underkasta sig. Om ett yrke tyckes vara förråande så skulle dess utöfvare troligen i alla händelser blivit rå, om någon haft förmånen att få välja ett kall, som anses ädelt, så kunde han varit lika ädel om han varit dömd att bli kreatursuppfödare.

Nej, jag vill ej leva om mitt liv, hur felaktigt det än må ha varit. En helt annan sak är det om jag hade varit en annan än den jag är, men det är ju orimligt.

Anna Branting.

Vi äga endast nuet.

»Skulle Ni vilja leva om Ert liv?» — på den frågan vill jag giva ett nekande svar. Ödesbestämtheten och de många misstagen skulle nog finnas då också. »Vi gör så gott vi kan» — är gubben Bomans livsfilosofi i »Han som fick leva om sitt liv.» Leo Tolstoj talar om »livet i det närvarande nuet». Han menar därmed, att vi på sätt och vis leva om vårt liv, då vi efter felsteg och dyrköpta erfarenheter begynna liksom på nytt med fördubblad energi.

Vi äga enligt Tolstoj endast nuets ögonblick och skola göra det bästa möjliga därav. Det förgångna och det som kommer ha vi icke i vår makt. »Vi måste drömma, längta, strida för vår slutliga segers skull. Ty inom oss är makter rödda som vill spränga livets fångsel», skriver Pär Lagerkvist i »Det besegrade livet». — Det gäller att tro på kommande generationers större segerkraft över det som hämmar och skrämmer i tillvaron. »Vi ska leva för våra barn, att de må bli goda människor», — Daniels ord till sin hustru, då livet krossat honom. — Det blir något av försoning över livets drama, om man kan tro, att ens egen gärning trots allt bidragit i någon mån till det verkliga livets seger i mänskligheten:

"Jag vet, att nu, där han stilla somnat, i fridens hamn invid livets ström, han ler mot livet, som har fullkomnat, sin djupa mening, sin ljusa dröm."

Herman Neander.

Gamla dumheter och nya.

Vad jag skulle göra om jag fick leva om mitt liv? Jag skulle försöka undvika att göra de dumheter jag gjort i denna tillvaro för att med största sannolikhet begå en massa andra.

Hildur Dixelius-von Aster.

Den som gapar efter mycket ...

Om jag ville leva om mitt liv? Ja och nej.

Ja, om jag finge garanti för att mitt nya liv bleve precis så, som jag önskade, för att en god fé lade ett välfyllt bankkonto i min vagga, en annan skönhet och alla möjliga andra egenskaper, med vilka kvinnan brukar erövra världen, en tredje hälsa. Tack vare mitt bankkonto skulle jag göra långa resor, alltid bjuda några av mina vänner med mig, skapa ett vackert och framför allt trivsamt hem för make, familj och vänner, ha minst ett dusin barn samt göra så mycket som möjligt för fattiga små och för äldre. Min önskelista kunde bli mycket längre, men

(Forts. sid. 1055.)

CAP
Kejsarnougat

Utsökt god nougatchoklad
i 10- och 15-öres-bitar

Ä T S A L L A D !

VI HA KRÅNGLAT TILL VÅR FÖDA FÖR MYCKET

DEN RÅA KOSTEN ÄR NYTTIG.

IDUN HAR BETT MIG OM ETT UT-talande i den aktuella dietfrågan. Helst skulle jag visst säga, att man gör alltför mycket väsen av saken — nog duger våra fäders kost åt oss. Visst kunde jag säga så, men då bleve det i alla fall mest ett uttryck för min tro på sanningen av orden "dock mycket tål man förrn man förgås".

Nej jag måste bekänna, att en annan synpunkt intresserar mig mer. Det är intressant att se hur lätt mänskligheten trasslar till sina förhållanden under kulturens segertåg. Det finns ju klassiska exempel såsom importen till Amerika av nya djurarter utan samtidig import av deras naturliga fiender och därav följande vidsträckt störningar i faunans och florans jämvikt. På liknande sätt har vi mäs-trat med vår föda — inte i går just utan för mycket länge se'n. Från början levde vi som djuren på gröna växtdelar och frukter och fick på så sätt allt det material vi behövde: kolhydrat, de för oss lämpliga aminosyror, baser, metaller, vitaminer. Därnäst bäst var den period, då vi levde på rått eller nära nog rått kött av djur, som livnärde sig på gröna växtdelar: det var fortfarande de lämpliga aminosyror, fortfarande vitaminer nog, men det blev för litet baser och för mycket purin-ämnen, för vilka människokroppen icke är på-litligt organiserad. Och se'n kom den mest ekonomiska och den sämsta perioden: en en-

Vegetarerna ha varit här och propagerat för sin grönsaksdiet och tilläto oss inte ens att njuta ägg och mjölk, norrlänningarna ha fått läkaruppsträckning för att de slarva med sin matordning, ja, intresset för dietfrågor är efter alla anmärkningar synnerligen livligt. Därför kommer d:r Andrea Andreen-Svedbergs uppmaning mycket lämpligt, hon sätter upp ett program för matsedeln, som låter både enkelt och tilltalande och som husmödrarna ha anledning att ta i övervägande.

sidig kost av säd och rotfrukter, allt väl kokt och därför vitaminfattigt, därtill brist på baser och metaller och på de viktigaste aminosyror. Kokt eller stekt kött kompletterar denna kost på ett föga värdefullt sätt, men gör den smakligare. I en sådan diet är mjölk och ägg däremot betydelsefulla tillägg, särskilt mjölkfettet förstås. Jag tror att d:r Grotzinger på vegetarkongressen var överdri- vet rädd för mjölk och ägg. Mjölk är utmärkt barnföda. Ägg och mjölk är bra i maträtter. Smör och grädde är alltid prima mat — med försiktighet om man är fet. Ägg, grädde och smör är outhärliga ingredienser i dieten vid mag- och tarmsjukdomar. Däremot förefaller det mig synnerligen troligt, att d:r Grotzinger har rätt i fråga om konstgödningens faror. Det vore så likt oss människor att ha varit fram-me och ordnat om i naturen utan att ha för-

mått överskåda konsekvenserna. Men vi bör-jar väl lära oss vad det lider.

Under tiden hur ska en frisk människa egentligen ordna sin matfråga? Ja, den som inte är fanatisk tycker att det går bra ungefär så här: té eller choklad på morgonen, gröt el-ler välling och en grönsaksägggrätt till lunch (glöm inte rödbetorna!), kött eller fisk till middag, helst 1 à 2 vegetariska middagar per vecka. Och så rå frukt eller råa grönsaker — om möjligt bådadera — varje dag. Först och sist sallad. Sallad är den enda gröna växtdel vi numera med nöje äter rå, vårt bästa sam-band med den tid, då vi ännu inte krånglat till vår föda. Tänk om också vi här i landet kunde komma därefter, att sallad bleve en folk-rätt, som äts året runt. Sallad är det enda födoämne som innehåller alla de 6 kända vita-minerna i riklig mängd och den är dessutom rik på baser. Försök sallad au naturel med smör och bröd och ost! Det är gott. Rå vit-kål, finskuren och med någon säs är lika nyt-tigt som välsmakande — mindre hårdsmält än brynt kål. Spenatsaft är besvärlig att åstad-komma och inte särskilt god men bra att ha för dem som inte tål grönsaker. Till sist vår vackraste föda, frukter och bär; i deras prun-kande mångfald lyser tomater och apelsiner som de ur hälsosynpunkt mähända allra främsta.

ANDREA ANDREEN-SVEDBERG.

MATTAN, SOM INGENEN FICK GÅ PÅ

AV ERIK ZETTERSTRÖM.

DET ÄR NU MYCKET MODÄRNT ATT knyta mattor själv. Om man är bortbjuden i en familj, där det är ovanligt vackra mattor, och man av artighet påpekar detta för värdinnan, så blir man inte alls överraskad om värdinnan säger:

— Jaha, den där mattan har jag gjort, den där mattan har Agnes gjort och den där lilla där borta, har Svea gjort.

Efter denna lilla inledning, gripa vi raskt tag i handlingen, där huvudpersonerna äro:

Löjtnant Wilhelm von Rettig.

Hans hustru Vera, född Cronstad.

Under deras förlovnings-tid, vilken varade under två år, knöt Wilhelm en matta. Mattknytning är en modern hobby bland herrar. Han knöt i två år. När hans kamrater voro ute på galej, satt han hemma och knöt. Det var en ganska krånglig matta med ett grant mönster, men han gav ändå inte tappt, utan knöt den färdig till sist.

— Nu skulle allt någon på regementet se mej. Om någon av beväringarna såg mej nu, så skulle jag förlora all respekt. En krigare, som sitter och gör en matta! Det skulle man säkert inte gilla.

Vera undrade ofta vad han ägnade sig åt på lediga stunder, men då svarade han alltid de kända orden "tyst min mund, så får du socker", och sedan talade man inte vidare om den saken.

Och så gifte de sig, och på själva bröllopsdagen gav han henne mattan.

— Jag har gjort den själv, men den är ganska vacker ändå, sade han blygsamt. Den skall vi ha i vårt lilla hem.

Vera blev förtjust. Han berättade, att han tänkt på henne hela tiden medan han arbetade.

— När jag hade fått den första biten färdig, tänkte jag: — här skall lilla Vera många gånger sätta sin fot. Och det här har jag gjort alldeles själv alltsammans. Mätte det inte bli något nytt krig innan jag får mattan färdig!

Nu hade de fått sin våning, och Vera hade lagt ut mattan i hallen. Helst hade hon velat ha den i sängkammaren eller i salongen, men det var ju en hallmatta, och därför måste man ju ha den i hallen. Men det märkvärdiga med denna hallmatta var, att ingen fick gå på den. Wilhelm fick inte gå på den, och Vera själv ville på inga villkor trampa på den fina mattan:

— Jag är rädd om mattan, som min älskling har gjort, sade Vera. Jag vill inte att någon människa går på den.

Om det kom någon på visit, skyndade Vera alltid ut i hallen och väkomnade gästen med orden:

— Hjärtligt välkommen, men var snäll och gå runt mattan. Vi äro så rädda om den. Wilhelm har själv gjort den.

En dag kom fröken Boje, som också har gjort en matta. Hon sade så här:

— Jamen snälla Vera, det är ju löjligt, mattan blir ju finare och bättre ju mera man går på den. I Turkiet kör dom med häst och vagn på mattorna, för att få dem riktigt fina. Det blir en annan glans på mattan, om man använder den flitigt.

Vera svarade:

— Jag låter inte vem som helst gå på mattan, som Wilhelm har gjort. Förresten är det skillnad på en hemmagjord matta och på mattorna i Turkiet. Den här är mycket finare. Var snäll och kom ihåg det.

Och därmed blev det. Gästerna fingo se på mat-tan och beundra den, men om någon satte sin fot på den, blev Vera mycket förargad och bestämde sig för att aldrig vidare bjuda hem en så tarvlig gäst. Wilhelm tyckte nog att mattan gärna kunde användas precis som alla andra mattor, men för att det skulle vara lugn och frid i huset, sade han ingenting. Nog hade han tid att gå runt mattan.

En dag blevo de osams, ty det är inte alldeles omöjligt i ett äktenskap.

— Nu får dom gå hur mycket dom vill på din

gamla matta, sade Vera. Tag hit hela regementet och låt dem kliva omkring i marschkängor på den.

Nästa dag blevo de sams, ty det händer också i ett äktenskap. Då kysste hon honom och sade:

— Älskling, förlåt mig. Ingen människa i hela världen får gå på mattan. Här i vårt hem finnes det ingenting, som jag är så rädd om, som mattan.

På sommaren reste de till Västkusten, och efter-som en löjtnant inte precis är någon rik karl, om han bara skall leva på sin lön, så hyrde de ut vå-ningen under tre månader. En dag voro de ute och badade. Vera låg på en klippa och solade sig på ryggen. Plötsligt for hon upp och sade:

— DOM GÅR PÅ MATTAN!!

Wilhelm lugnade henne. — Jag satte in det i kon-traktet, sade han, att ingen fick göra det. Du kan vara lugn min älskling.

— Jamen dom går på mattan i alla fall. Du måste telegrafera efter mattan. Jag kan varken äta eller sova, förrän du har telegraferat efter mattan!

Nu började löjtnanten fundera. Visst kunde han skicka efter mattan, men därigenom blev det kanske inte lugnare. Löjtnanten sade till sig själv: — Jag tar risken, jag säger till henne att jag har hittat på alltsammans, och att jag inte har gjort mattan själv. Då blir hon inte så noga med den.

— Vera lilla, sade han, jag har något att bekänna för dej.

— Vad då, lilla Wilhelm?

— Jo, det är inte jag, som har gjort mattan. Jag köpte den färdig. Förlåt mej!

Hon funderade en stund, och så svarade hon:

— Visst förlåter jag dej, fast det var tarvligt gjort. Och nu betyder den inte alls så mycket för mej, så nu kan dom få gå på den så mycket dom vill.

— Älskling, sade han ömt och kysste henne.

Och nu är mattan en fin matta, ty det blir en hemmagjord matta, när man har fått använda den ordentligt.

Liptons Té
LIPTON

är och förblir
det bästa.
är världens största och
förförsta Téfirma

5:—

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:—

EN NUTIDA NORRLANDS APOSTEL

VANDRINGSPRÄSTEN DAVID PETANDER OCH HANS HEM DÄR ALLA BLEVO HULPNA.

NU DÅ ALLT DET DAMM LAGT sig, som virvlats upp i dagspressen kring »Mästaren i Anundsjö» och hans efterföljare, kanske det kunde vara skäl att stanna inför en annan mästare av mindre omtvistad storhet. Han är borta nu men hans minne lever, starkast har det stannat kvar i Norrland, där han hade sin verkningskrets under de sista åren av sitt liv. Det är pastor David Petander, »jag har aldrig mött en så Kristusliknande människa som David Petander», betygar hans ämbetsbroder, som jordfäste honom. Han dog i oktober 1914 i Borgsjö i Medelpad till ämbetet pastorsadjunkt i Ånge. En annan av hans ämbetsbroder, pastor Sigge Svensson har på Iduns begäran här skildrat sina intryck från ett besök i Petanders hem i Borgsjö en dag på hösten 1908.

»Var inte som rosenbusken, som ger rosor åt en, törnen åt en annan! Var såsom källan i skogen, ur vilken var och en, som går förbi, kan dricka, vän som fiende, orm som duva.» Detta är ett av de karaktäristiska ord av David Petander, som författaren till dessa rader gömt i sitt hjärta. Det märkliga är, att han verkligen levde därefter.

Då vi kommo fram till Petanders bostad, berättar pastor Svensson, stod han själv i vedboden och högg eller sågade ved. Han tog emot oss mycket hjärtligt och tackade för besöket. Besök av ämbetsbroder voro nog mycket tunnsådda. Vi följde vår värd in i hans hem. Här presenterades vi för hans tjänarinna, en hans f. d. konfirmand. Ännu en person fanns i hemmet, en äldre kvinna, som såg blek och klen ut. Hon var Petanders gäst och uppehöll sig här för att vila sig. Hans bostad som utgjordes av två rum och kök, där allt vittnade om ordning och renlighet, var mycket enkelt möblerad. Den värdefullaste möbelen var väl den lilla kammargelgen. Ett bord hade han tydligen själv snickrat av tomlådor. Petander var för övrigt till sin läggning genomgående praktisk, han var snickare, skomakare t. o. m. smed, om så behövdes. I hans hem fanns bl. a. en av honom själv tillverkad enkel, men synnerligen praktiskt konstruerad hopfällbar möbel på en gång säng och klädsåp. Det mest framträdande draget hos Petander var hans stora anspråkslöshet och flärdfrihet. Därnäst ett djupt allvar. Det föreföll mig som om både han och hans tjänarinna levde i en annan värld än vi andra.

Under samtalet, som mest rörde sig om andliga ting, kommo vi in på Jesu bergspredikan. Jag minns, att vi stannade inför ordet: »Giv den som beder dig!»

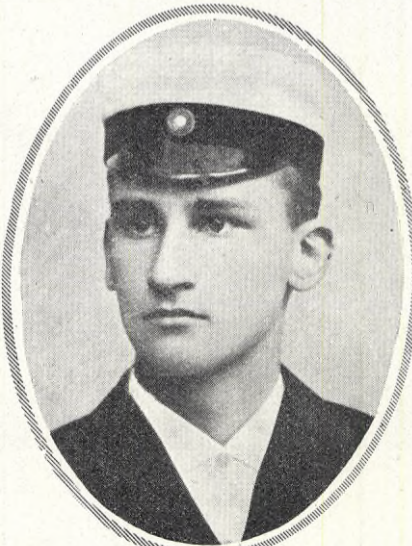
Petander hävdade, att vi måste tänka oss att Jesus menade, att vi verkligen skulle taga hans ord på fullt allvar och att vi inte ens kunde tänka oss något tillfälle, då ordet förlorade sin giltighet. För att belysa, vad han menade, berättade han: En man uppsökte honom, förklarade sig i tillfällig förlägenhet och bad om ett lån

Pastor David Petander vid sitt skrivbord.

I samband med »Mästaren i Anundsjö» har David Petanders namn blivit nämnt, då Erik Anderson påstås ha varit Petanders lärjunge. Här är en skildring av hur denne sökte i livet efterlikna Kristus, vars lära han genom sitt ämbete var satt att förkunna.

eller en gåva. Petander erbjöd honom mat och logi, men främlingen avböjde och upprepade sin begäran. Petander frågade då, huru mycket han behövde. Han begärde och fick 5 kronor. Följande dag återkom han med samma begäran. Han var fortfarande i förlägenhet och bad om 5 kronor. För tredje gången återkom han med samma begäran. Och för tredje gången fick han 5 kronor. Sedan dess har han inte syntts till. Det är möjligt, sade pastorn, att denne man bedrog mig. Men om så är,

David Petander.

skall det förfölja honom som ett anklagande minne, att han stått inför en människa, som visat honom förtroende och välvilja. Och detta minne skall möjligen bli honom till upprättelse.

I sammanhang härmed berättade jag vad jag då nyligen upplevat under en järnvägsresa i Dalarna, där jag träffat en märklig man. Det var en snickare från Rättvik, som visade sig vara en stor människovän. Han tog hand om en frigiven fånge, som kom direkt från Svartsjö. Snickaren tog honom i sin tjänst och gav honom som en liten handpenning ett par kronor, vilka mottagaren glädje-strålände visade mig. Snickaren berättade mig, att han brukade ta sådana samhällets olycksbarn i sin tjänst, att han hade ett trettiotal dylika arbetare, som artade sig väl. Med sina barns gillande uppoffrade han sin förmögenhet på ett sådant räddningsarbete, och det gjorde honom lycklig.

— Det är äkta, sade David Petander, när jag berättat om denne man. Jag hörde sedermera, att Petander under en vandring genom Dalarna i Rättvik sökt efter snickaren, men denne hade flyttat från orten.

Två präster minns jag, att Petander talade om med högaktning och värme: den gamle, då avlidne kyrkoherden Näslund i Ragunda, vilken varit hans förman, och den längesedan avlidne prosten Arbman i Sunne i Jämtland, far till kontraktsprostarna J. Arbman, Åsele, och O. Arbman i Borgsjö, den senare hans dåvarande förman, båda numera avlidna.

Petander berättade om en man han mött, som sagt till honom: »Jag tycker om Arbman i Borgsjö, för han är son till prosten Arbman i Sunne.» Därpå hade mannen biktat ur sitt liv. För många år tillbaka hade han ute på vandring kommit berusad fram till prästgården i Sunne och bett om mat och logi. Prosten höll ingen nykterhetspredikan för honom utan skickade honom direkt till vedboden att arbeta. Därefter fick han mat och logi. Följande dag, då han skulle gå, kom prosten fram till honom, lade handen på hans axel och sade till honom faderligt och allvarsamt: »Nu skall du aldrig suppa mer.» Och från den stunden slutade jag suppa, sade mannen.

Med rörelse omnämnde Petander en arbetarhustru i sin församling. Hon hade haft det fattigt och svårt. Längre hade hon hållits uppe av det Kristusordet: »Den sig förnedrar han skall vara upphöjd.»

Med stort allvar framhöll han betydelsen av bibelstudium och bibelstudium utan hjälp av andra böcker. Då jag invände, att en god kommentar liksom kunde öppna dörrar i bibeln, svarade han: »Det är en genomgång». Själv hade han avlagt den gamla teologie kandidatexamen, en synnerligen krävande, nu avskaffad examen, som närmast motsvaras av nuvarande teologie licentiatexamen och hade sålunda grund-

(Forts. sid. 1055.)

Carl Peter
PÅHLSSON

25
öre

EN KVINNLIG HISTORIKER

LYDIA WAHLSTRÖMS SKILDNING AV FRANSKA REVOLUTIONEN

DET MÅSTE LIGGA NÅGOT I DET nu gängse talet om allmänhetens växande historiska intresse. Annars skulle väl icke nästan alla våra främsta förlag tävla med varandra i stora och rikt illustrerade verk över världshistorien. Nu senast har sjunde bandet av den på Lindblads förlag utkommande "Världshistorien, skildrad i dess kulturhistoriska sammanhang" lämnat trycket. Detta intressanta och värdefulla arbete som redigeras av riksarkivarien prof. Helge Almqvist under medverkan av svenska historiker, har nu kommit så långt som till sjunde bandet — tiden 1789—1848. Om det är sant att historien om vår världs öden inte längre är den döda vetenskap, utminuterad i akademiska doser eller i homöopatiska piller för skolbruk den fordom var, utan att allmänheten liksom i fråga om den moderna psykologiens nya rön förefaller ivrig nog att applicera även den historiska erfarenheten på sina egna moderna fall — så slår detta nog alldeles särskilt in när det gäller den franska revolutionen. Vi, som nyss genomlevat en liknande brytningstid (för övrigt ha vi säkert ännu en hel del av den framför oss) spegla den ryska revolutionens anlete i denna det gångnas spegel och finna att vissa av dess drag äro identiskt desamma. Lära vi oss också sedan något av detta, t. ex. att våldets vägar alltid för tillbaka till utgångspunkten, så så mycket bättre för mänskligheten, där den, för att begagna Luthers ord, »likt en full bonde än raglar på ena sidan om vägen, än om den andra, men aldrig går rakt fram»!

I alla händelser är som sagt intresset glädjande stort och publiken synes räcka till för de många verk över den franska revolutionen, vilka i original eller översättning på sista tiden blivit synliga på den svenska bokmarknaden. I våras publicerade t. ex. professor Alma Söderhjelm första delen av ett fängslande arbete: »Den stora revolutionen» — vilket det skulle vara intressant att jämföra med hennes kvinnliga kollega dr. Lydia Wahlströms arbete över samma epok. Det är nämligen den sistnämnda som i det sista bandet av den Lindbladiska världshistorien tagit tiden 1789—1815 på sin lott medan en manlig kollega, dr. Nils Forssell behandlar perioden 1815—1848.

Dr. Wahlströms redogörelse över revolutionens och Napoleontidens bildande konst har blivit föga mer än ett skolboksutdrag. Men det kan icke med minsta skäl sägas om hennes skildring av samma epoks litteratur. Tvärtom i kapitlet »Den andliga utvecklingen» är hennes framställning särskilt av nyhumanismen och romantiken av en rent av mönstergill klarhet och ett organiskt djup, som trots den koncentrerade formen ger oss en verklig syntes av utvecklingen i dess helhet.

Men så hör ju dr. Wahlström till den skola av samtida forskare, vil-

Av

Anna Lena Elgström

ken i den nya psykologiens känsla av alla livsytringars oupplösliga enhet, som begynner präglade även den historiska vetenskapen och allt mera förena den med den psykologiska, ägnat sitt liv åt studiet av de andliga rörelser, vilka föregingo det politiska skeendet. Med sitt starkt etiska och moraliskt religiösa intresse har hon särskilt tagit fasta på en hittills, åtminstone av svenska historici, förbisedd sida av den stora revolutionen — nämligen dess religiösa aspekt. Under de sista årtiondena har känslan av den religiösa övertygelsens ledande roll inom revolutionsrörelsen — antingen den var en deistisk eller katolskt betonad sådan — mer och mer gått upp för forskarna. Men åtminstone de flesta franska sådana ha därvidlag letts av ett ultramontanskt intresse, vilket i propagandasyfte kanske en smula förryckt deras skildringars perspektiv. För oss mera opartiska svenska läsare kan det därför ha sitt intresse att se den i bästa mening utpräglad protestantiska mentalitet som är Lydia Wahlströms, rikta in sitt synglas på det religiösa behovets andel i dessa upprörda händelser antingen det nu visade sig i de katolska lantprästernas inflytande på sina församlingsbor eller i revolutionskoryfeernas, speciellt Robespierres, deistiska metafysik, vilken till slut, som ju nästan

alltid händer under perioder av jäsning och omsättning, tog mystiskt utsvävande former.

Jag sade, att det skulle varit intressant att jämsides behandla prof. Söderhjelm och dr. Wahlströms revolutionsverk. Bägge ha det gemensamt att deras författare såsom varande kvinnor, speciellt dröja vid och intressera sig för kvinnornas hittills ganska förbisedda men viktiga roll i revolutionstidens historia och ge flera intressanta karaktäristiker av ledande kvinnoandar i tiden. Men där slutar också likheten. Prof. Söderhjelm's »Den stora revolutionen», är skriven i en livfullare, mera pittoreskt och dramatiskt hållen stil än dr. Wahlströms. Hon ger oss också mera av de yttre händelsernas heta fläkt, det feberaktiga virrvarret under denna nydaningsperiod med den ungdomliga hänförelse för sin »förstörelsesplikt», som prof. Söderhjelm träffande kallar den. Dr. Wahlström går i sin skildring snarare för långt åt motsatta hållet. Det var länge sedan jag läst en revolutionshistoria, i vilken det flyter så litet blod och ljuder så föga av skrik och tumult, deklamationer och förbannelser.

Men detta, mot vilket man till att börja med gör vissa invändningar slutar med att synas som en förtjänst. Dr. Wahlström har med flit försmått att skildra det redan så ofta skildrade. Sober och begründande går hon förbi blodpölar och tårströmmar i den sanne forskarens begär att finna det som sker i vad som synes ske. Och hennes ledtråd — den religiösa dragning och det djupblickande etiska intresse, vilka ge alla hennes böcker deras lödiga prägel av ståtligt allvar och trofast djup, leder henne rätt även genom revolutionens virrvarr av brokiga och tumultariska yttre händelser.

Så vitt jag som lekman kan bedöma är hennes bidrag till vår kännedom om revolutionstidens andliga rörelser ett av de mest positivt givande på senare år. Det skulle vara värdefullt att av dr. Wahlströms penna få en ännu utförligare skildring av det religiösa livet under revolutionen än som i denna bok varit möjligt. En sådan skulle säkert vara av synnerligt stort intresse för alla, som — vilket namn de än ge denna trängtan, vilken kom till och med Voltaire att utropa: Om det inte finns en Gud måste vi skapa honom! — dock se densamma som den stora drivkraften i mänsklighetens historia (ty kallar man den rättfärdighetslängtan bli ju också till och med Marat och Marx dess profeter!).

Så långt går inte dr. Wahlström. Man märker hos henne en objektiv, historiskt skolad mentalitets ovilja mot alla svepande om också poetiska generalisationer. Och man märker också en smula av den skepticism, vilken en gång kom en välmående li-

(Forts. sid. 1056.)

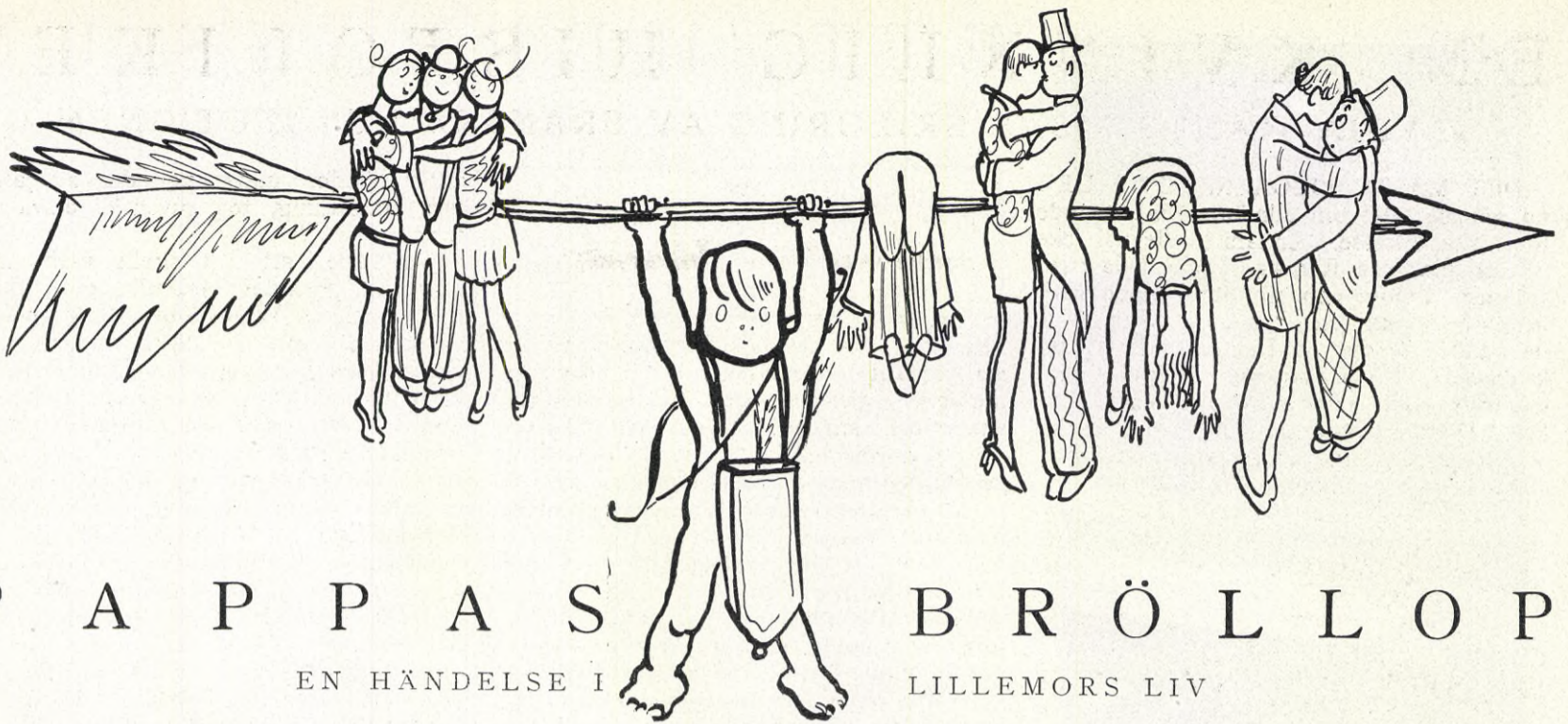

Friherrinnan Charlotte Leuhusen, född von Essèn, maka till kammarherren frih. Fredrik Leuhusen. (Jäger, hovfoto.)

Kobbs Äkta Kinesiska Théer
Obs! Lilafärgade etiketter.
Peking * Canton * Hongkong

Rekommenderas av Herrar Läkare.

PAPPAS BRÖLLOP

EN HÄNDELSE I LILLEMORS LIV

DET VAR PAPPA SOM BESTÄMT att tösen skulle heta Lillemor. Och mamma var naturligtvis med på allt som pappa bestämde.

Lillemor — — — namnet var som en smekning. Det sade, att pappa vid den tidpunkten då Lillemor blev till älskade mamma mycket, att han drömde om sin unga, vackra fru i dagarnas jäkt, att det lilla barnet skulle bli en fortsättning på idyllen.

Och nu var Lillemor så glad, ty hon skulle få vara med på bröllop igen som näpen brudnäbb. Hon hade blott för några månader sedan varit en sådan liten ljuvlig varelse på farbrors bröllop. Då hade hon varit klädd i något underbart vackert rosigt, som doftat blommor. Nu satt hennes rara mamma och sydde något lavendelblått, något som var som den blå himlen, så luftigt och så blitt.

Så underligt det än kan låta, var det på pappas eget bröllop Lillemor nu skulle vara brudnäbb. Det var då lika så sant som det låter tokigt i en vuxens öron. Men Lillemor hade inte stort begrepp om något annat än den vackra klänningen och att det var så roligt att vara på fest. Att pappa bara var hemma ibland var hon ju så van vid. Han reste ju alltid, hade ofta varit borta i månader. Det underliga nu kanske var, att han ibland kom hem i sällskap med en så söt och rar tant, som man kallade hans fästmö. Det var så lustigt, det där, att pappa hade fästmö. — Tycker inte mamma det? undrade Lillemor. Men hon är söt, tycker inte mamma det — — —

Att mammans kinder voro så bleka som det tyg hon sömmade till dotterns klänning, det såg inte Lillemor, ty hon var ju bara på femte året. Det var svårt även för en vuxen att förstå sig på Lillemors mamma. Hon var inte som någon av oss.

— Tänk, sade somliga, hon hjälper mannen att sätta bo på nytt. Hon syr dukar med rivalens monogram. Han och fästmön umgås i hennes hem. Hon måtte ha blivit vriden av sorgen.

— Ja, inte vet jag, svarade en annan, men det är naturvidrigt. Jag mår illa bara av att se på detta elände. Det är en resignation som övergår min fattningsförmåga.

— Jag tror, att det är begreppsförvirring, hördes en annan röst. Den moderna tiden för

med sig så många konflikter att sinnet inte hinner med. Förr visste man vad man hade att hålla sig till. Svek var svek, och man undvek den som svikit tro och loven. Men nu är allting så hopdaltat och hopsyltat, att man varken vet ut eller in. Följden förvirring.

— Ja, allt blir så hopsyltat, därför att allt är så lättvindigt. T. ex. därför att det tekniska i den moderna utvecklingen för människorna mera samman, anser man, att man inte kan gå och tjura och se högtidlig ut när man i alla fall i hallar och trappor, teatrar och biografier inte undgår att skrubba sig mot f. d. maken eller maken med respektive nya fruar och män.

Med ett ord, tiden kräver ett nytt sätt att vara. Och fru Helga tycks ha löst det på sitt sätt, även om vi tycka hon går till överdrift — — —

— Tja, svarades, möjligt! Men aldrig i evighet skulle då jag kunna vara så mild och snäll. Jag skulle hata och avsky den kvinna, som tagit min man ifrån mig. Och barnet skulle han slippa se, lita på det.

— Man skall inte hata och göra ont värre — — —

— Det låter bra! Men man ska inte heller glömma, att den instinkt naturen givit oss kanske till sist är det enda vi ha att hålla oss till. Vi skola vara hårda och stolta också. Jag blir arg bara jag tänker på Helga och hennes idéer.

— Du tror väl inte att hon har det lätt —

— Nej, jag tror att hon för en förtvivlad kamp för livet — — —

Sålunda pratade man hit och dit under det Lillemors mamma rustade till sin mans bröllop. När den lavendelblå klänningen var färdig, kom pappa och hans fästmö på visit, och de beundrade underverket under hänryckta utrop. Fästmön provade själv av Lillemor framför spegeln. Lillemor var som en liten ros, men en blå sådan, och det är ju något som ingen sett. — Så vacker var Lillemor. Hon kvittrade framför spegeln, och hon slog armarna om både pappa och hans fästmö. Och när hon i spegeln fick syn på mamma som stod bakom, ropade hon: — Mamma ska ha kramning också — — — Så måste mamma in i flocken, och vad alla nu kände, är det nog svårt att begripa.

Blickarna skyggade varandra, det såg en

utomstående, som händelsevis kom in den stunden. Och denne såg på fästmön och såg på hustrun och jämförde. Att hustrun var en ovanlig kvinna, ovanligt stark och modig eftersom hon trotsade den allmänna opinionen, det hade hon nu bevisat. Men vad hade fästmön bevisat? Vad var hon egentligen? Visste denna man vad han gjorde då han lämnade sin hustru för en 18-årig flicka? Visserligen var hon utsökt vacker, denna unga dam. Hon var retande och tjusande med sina slanka, spänstiga lemmar, hon var daggfrisk som ett barn, hon hade ett glatt och vinnande sätt. Det var allt man visste om henne. Men skönhet förgår ju, det daggfriska står inte så länge, och sättet kan ändras, ja, till och med ändras hemskt med tiden. Den besökande suckade och såg på hustrun. Hon var omkring 30 år, inte så slank som flickan, men inte heller klumpig. Hennes kinder voro så bleka som om de pudrats med månsken — — Men hennes ögon, hennes ögon voro utsägligt milda och talande.

Såg då inte mannen vad han lämnade — — Nej, det såg han ej, det mindes han ej, ty han var gripen av en lidelse, som verkade som vanvett. Hans ögon slukade och liksom åto fästmöns späda gestalt. Och hans hustru, hans före detta hustru, skulle vi väl säga, såg dessa blickar, och hatade intet — — —

Men när bröllopsdagen randades gick hon ej med, som många trott. Det finns ju en gräns. Men Lillemor var med i sin lavendelblå klänning. Och när hon kom hem från festen, frågade hon, litet förvirrad av allt prat hon hört:

— Nu är tant Else pappas mamma också, sa en tant. Får jag två mammor då — — —

— Nej, du får nog bara mig till mamma i alla fall.

— Men det är så konstit, mamma! Kommer inte pappa och bor hos oss nu då.

— Nej, ser du, han ska resa bort som han brukar.

— Jaså, sade Lillemor sömnigt och tillfredsställd.

Men den aftonen grät fru Helga, grät länge och förtvivlat, ty hon var ju i alla fall blott en arm och fattig människa, som mistat det käraste hon ägt — — —

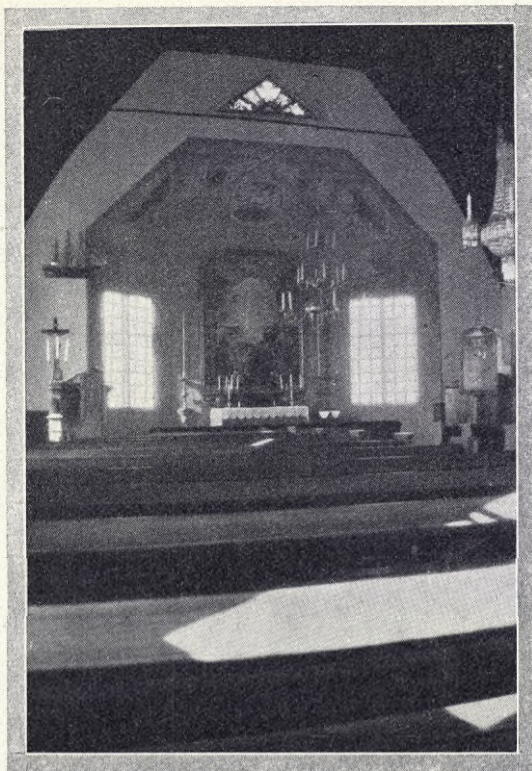
(Ill. G. Chatham.)

MAJ HIRDMAN.

Fönster putsas bäst med HÄXAN

ETT "HERRANS UNDER"

HÖSTBILDER FRÅN ARHOLMA SOM BYGGT

Arholma kyrka, interiör. Altartavlan målad av H. Lindberg.

"DE HÄ FÅL SOM ETT 'ERRANS HUNDER", sade en liten kutig Arholmagumma och kisade upp från potatisen som stack upp som vrakspillror ur vågorna i lerhavet.

Gumman menade den nya kyrkan, men man kan säga det om hela den lilla ön. En plats, där en liten snäll kyrka sticker upp bland röda stugor med små snälla människor i, som veta, att bortom deras höststubbiga leråkrar och bortom sidenhavet, som frasar i ljusblått glitter bland deras vindnötta gråsten, finns människor som streta hälften av vad de göra och ha det dubbelt så bra — och som de ändå inte tala om med inbiten avund i rösten — det är väl ett Herrans under år 1928!

Oktersolen satt och lekte midsommar för sig själv på en bländande blå himmel, när vi balanserade över landgången till Björkö brygga. Landsvägen låg som en slingrande solgul jätteorm och dammet virvlade högsommarglatt efter en gammal häst, som fundersamt lunkade runt en krök, vassen nere i strandkanten sommarsusade lent, bara en liten björkdunge, som stod och koketterade för hösten med rodnande blad och en sval fläkt, som lekfullt runkade på gärdesgårdarna påminde om, att solen var veckvill. Vi ignorerade både fläkten och dungen och började traska framåt vägen i solskenet medan lantstämningen kröp in på oss och lungorna blevo oregerliga av havsluft.

Arholma. Det låter långt bort, men det är mycket längre än man tror tack vare det förhistoriska kommunikationsväsen, som följer i den ensamma och mörka höstens spår efter sommarens pensionatblomstring. Först sedan lantstämningen tvingat oss att ta av oss handskarna och titta avståndstagande på våra stads-skor och upphandla ett hekto hiskliga bondkarameller för att lura en liten trumpen unge i en grind till ett småleende, lyckades vi fånga en bil, en sådan där med sufletten flaxande som skyggglappar om öronen — kupé sade han vid ratten. Och på vägar som X-krokar med stenar som barnhuvuden och hjulspår som mörkpiporna på ett mammutdjur togo vi oss ned till den kanten av ön, där långa sugiga vågor slå i skumsvep över hållarna. Med fa-

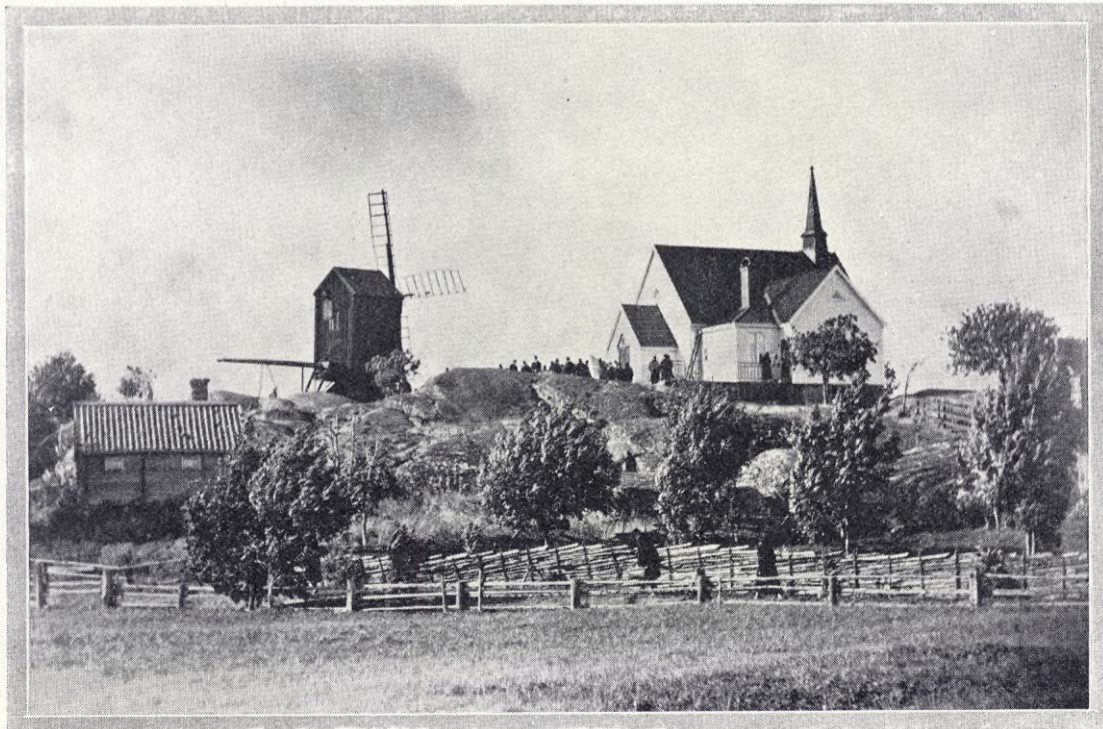
Längst ute i havsbandet, på Arholma, har man byggt en kyrka, som nyligen invigdes med pomp och ståt. Iduns medarbetare har gjort en höstvisit på ön och ger läsaren en skärgårdsbild, både lärarik och gripande.

gert snack tubbade vi en lots att svika eventuella S. O. S.-båtar och puttra oss ut i våg-vimlet, och äntligen sågo vi Arholma. Det låg som en taggig kant över vattnet och bakom kanten sköt knalle på knalle i höjden med små stugor som flugsvampar i skrevorna. Vi kisade över vattenglittret efter kyrkan, som skulle ligga högt och fritt och hälsa allt folket som kom utifrån fjärdarna — där — nej — jo där stack någonting upp — vi tittade stort på tornet som höjde sig över klipporna — "jaa, den är ju litet originell för att vara kyrka —" så avbröts vi av lotsens väderbitna munterhet kring pipan — "ja tror ho sir på Harolmabåken" — Skamset men lättat småleende, en gir in i en vik — och så dök där upp ett annat torn.

Det var ett litet, litet vitt torn, men ändå imponerade det på sitt sätt mer än skytorn, som peta hål på himlen. Där Arholma nya kyrka ligger, liten och vit med ett svart tak mot en blå himmel, är den kanske i sin ringhet ett större vittne om kyrkan som en makt i världen än många kyrkor, som betryckande vida och höga och kalla skulle rymma sin lilla nyss födda Arholmasyster i sin sakristia. Den ligger på öns högsta punkt, och trots att både breda och granna och påstridiga gårdar kravla uppåt sluttningen mot den, så dominerar ändå den vita byggnaden ofrånkomligt. När vi i middagssolskenet klättrade upp till den och gingo genom den svarta gallergrinden svepte fjärdarnas blåa vind kring de vita knutarna och sluttningens trän sjöngo stormsånger för havskyrkan. Men när höstmörkret stod som en svart vägg kring ön med en himmel av blod och bläck och tystnaden var så intensiv så den hördes, då var det inte längre en vindfris-

havskyrka som lyste likvit bland sovande gårdar, det var en länk mellan det stora under himlen runt omkring och det stora i de små människorna.

— Var är folket —? frågade vi en flottist, som släpade en jättestor proviantkorg framåt vägen, när vi larvat omkring bland dödysta utdöda gårdar halva förmiddagen. — Potatis-kriget — kom det till svar. — Allt på Arholma, som överhuvudtaget kan förpassas ut till en potatisåker står så här års i krum i leran, från småungar, som sticka upp som potatisar själva, till gamlingar som gå mot hundratalet. Arholma lever på jordbruk, det är inte blott huvudnäring utan praktiskt taget den enda utkomstmöjligheten där. Ingenting annat skulle löna sig — jordbruket gör det stundom knappast det heller — på en isolerad plats med 120 människor. Fisket är inte särdeles givande, smugglingen inte heller — "de' ska vara kobbar å skär å snyten till de, inte stora fjärdar som 'är me tullbåtar som fräser iväg å ser en på flira mil", — — —, en handelsbod med paltbröd och smorlädersstövlar och falukorv och plogbillar finns och frodas, men ett bageri eller skomakeri eller annat merkantilt företag vore dödsdömt från början. En gammal fin bondekultur härskar, det är ingenting av småstadens skvalleratmosfär över Arholma, det är något av en viss aristokrati hos människorna, något tillknäppt och reserverat. Kanske är det för att de ha så mycket att göra jämt, kanske också för att den, som har havet in på fädernegårdens knutar inte blir så talför och den, som har ensamheten som en mur omkring sig inte blir så begiven på vad en omdömeslös tid serverar. Vilket inte hindrar att tidens förpostfaktare, sommargästerna, äro mycket välkomna och omhuldade. Fyra stora pensionat tittade på oss med svarta tomma ögon, men på sommarens äro de fyllda av stadsfolk, som äro besvärliga och företagsamma och rädda för kor, men som tillföra Arholma en outhärlig inkomst.

Arholma kyrka.

HOTELL NEPTUN

Tel. Namnanrop.
Goda rum med telefon från Kr. 3:—.
Trevliga klubbbrum.

GÖTEBORG
Vid Lilla Torget.

Fullständig restaurant.
Förstklassigt bord.

LIDOL
TILLFÖRLITLIGASTE
BRÖSTKAREMELL

ENDE TILLVERKARE:
Forsberg
GÖTEBORG

DER" I HAVSBANDET

SIN KYRKA PÅ HÄLLEBERGET.

I skymningen övertalade vi en imponerande bandhund att inte äta upp oss och trevade oss genom den becksvarta farstun i en av de gamla gårdarna och knackade på. Ett allmänt mummel blev svaret, och mellan en otroligt låg takbjälke och en otroligt hög tröskel lirkade vi oss in. Det var ett stort lågt rum med bänkar runt väggarna. Genom de låga fönstren smög sig det matta skymningsljuset in medan spiselskenet kröp en bit över golvet för att besegras och slukas av dunklet. En stämning av tyngd och vemod och ensamhet stod som en mur kring de tre generationers människor, som skymtade inne i mörkret och kom oss att känna oss klarögt främmande och bullersamma. Men den känslan försvann, när den lilla gumman vid spisen började tala, enkla ord, som passade så väl ihop med hennes ansikte.

— Hur det känns att ha fått kyrka på Arholma? Det är så man är så glad så man kan inte säga. Vi är ju nästan bara gamla kvar här nu, här finns ju inget som är för unga människor, varken utkomst eller rolighet, och för oss som inte orkar har det varit stort omöjligt att komma till en kyrka. När en var ung — och det glada i den gamla vackra rösten rår över det stillsamma allt efter minnena strömma över henne — när en var ung var det bara roligt att ro milen till Vätö kyrka, om det sen var kav lugnt eller stormen låg emot i ett enda svepande, och så knalla halvmilen över land till kyrkan. Se, det fanns inte så mycket roligt då, det var liksom enda nöjet i veckan att komma ut litet och träffa dem härkring och prata om vad som fanns.

Enda nöjet...?

— Ånej, en hade väl sitt då som nu, som en höll på med, lördagsdans och sånt. Fast vi börja' i skaplig tid och slutade nio, så en var inte som en trött ko i ögona på söndagsmorrn. Var aldrig värt, för resten, för när en skulle i väg så skulle en, och på vintern — när det var så det varken brast eller bar utan en fick staka en bit och så göra rännen och så staka igen... Och hade en då lik eller nyföding så var det rent svårt ibland, och ungar föddes ju och

gamla föll ifrån allteftersom, så det var inte att sitta och oja sig över sjöbiten utan knalla sig iväg med kista eller barnbylte i kylan. Nu skulle en ju aldrig orka, och att en då har fått en kyrka så det bara är att kata oppför backen — ja, en kan inte säga hur glad en är...

Där den ena lilla gumman slutar i skymningen, där tar den andra lilla gumman vid när morgonsolen blänker i leråkerns våta fårör.

— Tänka sig, att de' skulle bli kyrka på Harolma — att di inte skulle glömma 'oss gamla å skrabbiga. Beväringen har fäl lega å knalla i skogen å skrämt korna bå i sjön å opp-eftter väga', så glömd 'ar en ju' inte 'eller vari, men se kyrka! Me' klocka på söndassmäron å allting'!

— Är det inte ensamt och tyst här ofta, så långt borta från allting?

— Kan tyckas de för 'enna, som inte sutt' är i sjutti år, men när en allri sitt annat... En 'ar för mycke å göra ska ja säja 'enna.

En liten gumma i potatisåkern...

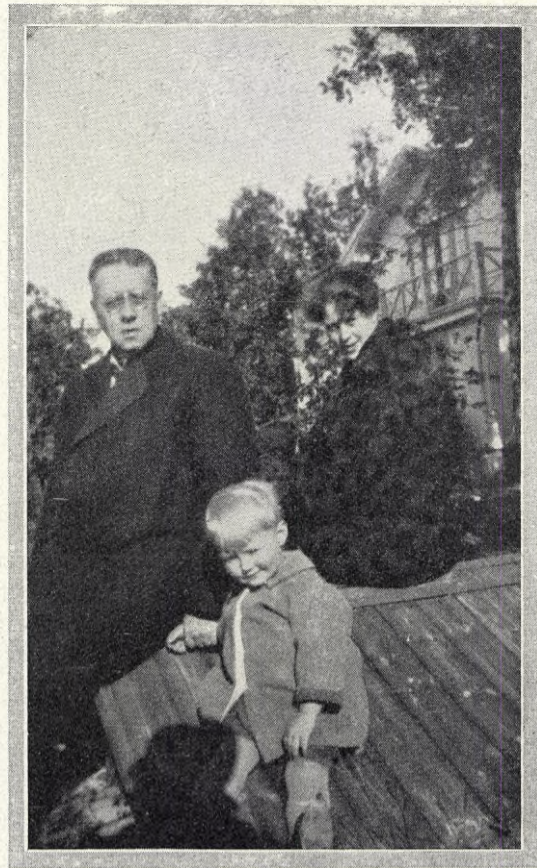
Å så sommarfolke, di ä inte tysta di inte, hela lördassnätterna går di på med dans å annat. Vi hadet inte så, när ja kunde dansa inte, men di ska ha så mycke nu för tiden, de ska vara så omständlit med apparater å agremanger för di ska kunna ha lite rolit, di unga nu. Di fordrar så mycke å bullrar å har sig...

— Ja, vi vet att vi är svåra nu för tiden...

— Neej — de ska väl va lite olika, tänker ja. Å di ä' väl snälla di å...

— Om några år snälla så är det väl folket härute, säger pastor Gunnar Sjöfors, drivande kraft i kyrkobygget och kyrkans förste predikant, som tar emot oss i sin låga vackra prästgård bland kyligt gula lönnar och höstfrusna äppelträn.

— Det märks jämt, när man kommer på husförhör och de truga en kvar och fråga en intresserat och vetgirigt om allt mellan himmel och jord. Ibland ringa de hit till mig bara för att tala om att de må bra. Och så är det Arholma först som sist — var de äro i världen så längta de hem dit igen — och när man betänker, hur strävsam ön egentligen är. Jag

Pastor Gunnar Sjöfors med familj.

känner mig som en missionär där ibland, när jag får traska till fots över hela ön, det finns inte enda åkvagn — låter inte bara det som en saga när man hör bilhornen härja på Björkö. Men bäst märkte man hur snälla de äro när kyrkan skulle byggas. De hade ju sina egna idéer om var den skulle stå, de ville ha den på en äng litet längre ned för de voro rädda att den skulle blåsa bort — risken fanns ju onekligen. Men ändå, när jag hade bett landshövdingen komma ut och bestämma platsen och han ville ha den där den nu ligger, så gävo de sig utan vidare, utan strid och bråk "en får väl lov att respektera landshövdingen", som orden föllo.

— Ja men om den nu blåste bort...?

— Finns ingen möjlighet, den sitter fast med krampor i berget och har en dyr prima grund. Ja, dyrt blev det naturligtvis, men det mesta fick vi in på frivillig väg, främst genom friherrinnan Louise Falkenbergs storartade medverkan. Arholmaborna ha levererat dagsverken, nästan mer än de orkat med, och en liten kassa hade de förut, så nog märktes det att det är kyrksamt folk.

— Så den behövdes kyrkan?

— Ja, jag anser det. Dels ur rent praktisk synpunkt, som samlingslokal för Arholmabornas små syföreningar och sjukförening och kaffefester och så, som de förut hållit i stugorna som de kunnat. Och så äro vi skyldiga att hålla gudstjänst där två gånger i månaden, och en gudstjänst i en skollokal kan ju inte bli annat än ett dåligt surrogat.

— Dels ur rent praktisk synpunkt, sade pastorn?

— Ja. Den har en uppgift som är större än så. Kanske kan man säga en ideell uppgift — att vara kyrkans yttersta utpost mot havet, att påminna alla dem, som bo och färdas därute, om en makt i världen, som de annars genom sin avskildhet kanske gledo ifrån. Arholmakyrkan är inte bara en obetydlig kyrka i en obetydlig församling — den är litet av en makt och litet av en symbol.

B. A.

Det första bröllopet i Arholma kyrka.

Kungsörs

nyheter i bakomar av koppar och aluminium en prydnad för köket.

FLÄRDEN SOM INTE SYNS

VARMA NYHETER
OCH
LUFTIGA PLAGG

Pyjamas i småblommig crêpe-de-chine och morgonrock i mellanblå och mörkblå satin fleur.

TVÅ DAMER COMBINATIONSSÖM-
mande vid ett kaffebord.

N:o I: Jag hittade ett gammalt linne i går som nå'n stammor haft... du store tid! Ponerar att man hade levt då — det var så det stod för sig själv på golvet, tjockt, strävt, hemskt, och det vek sig i armbågarna och var högt i halsen och gick långt nedom knäna... ingenting på jorden skulle få på mig ett så'nt!

— Ponerar att du hade varit tvungen — blitt från n:o 2.

— Förr hade jag förkortat mitt unga liv, för linnets fick man väl inte förkorta. Och när jag såg byxorna började jag begripa Fredrika Bremer... jag vägrar att beskriva dem...

N:o I och II i korus: Tänk att folk inte dog...

Nej, folk är nog segare än man tror. Men frågan är, om inte förmödrarna i limmen med en halv meter över axlarna och åtta underkjolar skulle fått en lätt och hastig död om de sett de broderade näsdukar och spetsfragment barnbarnsbarnen trotsa vinterstormarna i Sverige går i Nordpolens tecken — det är ett faktum. Sveriges Eva vill gå i ett raffinerat minus till underkläder — det är också ett faktum. Att ändra Sveriges klimatiska läge torde vara svårt. Att ändra Evas tropiskt betonade underklädkult... nej, det blir nog enklare att försöka rucka på läget.

Ett försök att jämna ihop dessa två motsträviga fakta är att skapa ändamålsenligt raffinemang. Det har till en del lyckats genom de nya material, som används i milanaiseunderkläder och andra liknande fabrikat. Silkesrikån är ett praktiskt stoff, mjukt och behagligt, men konfektionen styr ofta ut den med för mycket spetsar, téfärgade och moderna för all del, men ack, så vulgära. Bättre inga spetsar alls då. Det allra senaste materialet för varmare underkläder är — angora, en prima

Rosa nattlinne med fastbroderade cretongblommor i blått till morgonrock av grön taft.

nyhet för vårt elaka klimat. Men inte så billig tyvärr. Annars är säsongnyheterna glädjande mer ur estetisk flärdfull njutningslysten synpunkt än ur förnuftig. Men när man sett några av det senaste utifrån så säger man utan tvekan: det kan också vara just detsamma. Utsökt material, främst tjockt crêpe-de-chine, i utsökt utförande och utsökta färger — mer kan man inte begära. Liksom Er mans slips och Er egen sammetstolett skall Era pyjamas och combinations vara småmönstrade och småblommiga. Och om de inte äro småblommiga så skola de vara broderade — tillbaka till handarbetade underkläder — där firar ändå mormorsmors bespottade tvångströja en liten triumf, broderad var den, om ock en pansarskjorta. Blommor i cretong, fastbroderade med langettsöm, det är iagen, sedan får fantasin taga vid i placering och arrangement. Plisséerna fira även i år orgier, delande utsvävningarna med hålsömmen — kilometer av hålsöm i rutor och vinklar, där är kafferepens perspektiv. Och hålsöm är förtjusande garnering på underkläder, fin och diskret, så det ges lön för mödan. Men plissering är inte lika rolig — underkläder böra nämligen tvättas då och då och det är nog bara i Paris som strykerskorna ha tålmod och kunskap om plisséer.

Största omsorgen har i år dock ägnats kapitlet morgonrockar. Japanimitationen och crêpe-de-chinefladdret ha gått till sina fäder — årets material heter taft. Som skall väddas och besys med tusen maskinsömmar, i raka linjer, i solform eller i krumbukter, i varje fall blir helheten vacker. Om fåfångans lilla prästinna nu blott väljer rätta färgnyanser i rätt sammansättning så kommer den gamla vördiga regeln, kvinna uppträde vid frukostbord fullt klädd, ej i negligé, att falla av civilisationen som puppan på en fladderfärdig fjärl. BANG.

Överst: Ensemble i aprikosfärgad crêpe-de-chine. Nederst: Combination med hålsömmar till vändbar morgonrock med ena sidan mandelgrön. Samtliga modeller från Edman & Andersson. (Holmen, foto.)

BYRÅN

Av

HERTHA ODEMAN

DÅ FICK JAG SYN PÅ BYRÅN.

Det var någonting i hållningen hos den, som hejdade min blick i farten. Kom inte och säg att inte en buffé kan se högfärdig, en sekretär fräck och ett skrivbord hänfullt ut! Kom ihåg att proportionerna sinsemellan avgöra så mycket!

Min byrå såg blyg ut. Inte bondblyg utan blyg på ett alldeles förtjusande sätt. Förresten förstod man genast, att hon var ett femininum. Liksom att det stora breda bokskåpet vid motsatta sidan var ett otäckt gammalt manfolk. Hon, det vill säga byrån, vände helt och hållet ryggen åt bokskåpet. Icke heller åskådaren utanför fönstret fick titta på henne mitt framifrån.

Jag är inte den, som brukar springa och titta i möbelmagasins fönster. Vad skulle jag göra det för? Jag var ju inte förlovad — det betydde inte det minsta, det försäkrar jag, att jag nu var på väg till järnvägsstationen för att vinka av Acke Möller, som skulle fara utomlands klockan 7,20 just denna morgon — eller betänkt på att ordna mig ett eget Nuckebo. Men då jag fick se byrån stå där på höga, smäckra ben, vilka buro upp den smidigt svängda, bruna kroppen så flickaktigt lätt och prinsessvärdigt, halvt bortvänd i stolt och älsklig blyghet — då stannade jag.

Min åtrå viskade häftigt: »Jag vill ha den!» Mitt förstånd svarade kallt: »Den är för dyr.» Det fanns ingen prislapp — redan det var ju ett bevis — den var min-sann ingen vare sig trettiofem- eller sextiofemkronorspjäs — nej, snarare tio gånger något av dessa belopp.

Ha ni någonsin känt ett hjärtsnörpande begär att få äga ett i ett fönster utställt ting? Så, att ni ritat med fingret på rutan ett lagom hål att praktisera ut föremålet genom —?... Jag såg både uppåt och nedåt gatan — ånej, ämnade i alla fall inte anfälla glasrutan! Jag tittade i ängslan över, att möjligen en köpstarkare än jag nalkades min byrå. Men icke en själ syntes i gatan. Tänk på, att det var söndagsmorgon, och att klockan just höll på att slå sju.

Icke ett öres kapital var jag själv ägare till. I tankarna radade jag upp mina få och fattiga vänner. Uteslutet. Men släppa byrån? Omöjligt. Vad vore det för inkonsekvens av Ödet att leda mina steg genom denna, av mig hittills obeträdd gata, och att vrida ansiktet på mig mot möbelhandlarens ruta, om det icke ock-

så ämnade jag att bli byråägare...?

Rådsvill blickade jag uppåt husväggarna, ty sannerligen tarvades här icke underverk.

Då öppnades ett fönster en trappa upp i det mittemot möbelmagasinet belägna huset. Förvåntansfull såg jag dit upp.

Det var den vackraste gamle herre, jag i mitt liv sett, han som stod däruppe! Silvervitt hår, tätt och yvigt och ett par vackra, milda, litet sorgsna ögon — han såg ut som ett slags manlig fe. Jag kunde knappast avhålla mig från att ropa till honom: »Snälla gudfar, kasta ner en tusenlapp åt mig till en byrå!»

Förmodligen hade han endast ämnat öppna fönstret och skulle strax dragit sig tillbaka in i rummet, om han icke fått se mig stå och gapa förvåntansfullt upp mot honom. Nu blev han stående innanför fönstret, lång och ståtlig och med allaredan en pensée i rockslaget, en djupt violett en.

Han smålog mot mig. Äntligen var jag generad!

Betänk, att gatan var absolut folktom och sabbatstyst, och att man kan känna sig lika generad bak som fram. Från min trottoar skulle jag vara synlig från hans fönster hela gatan utför — alltså styrde jag tvärs över för att komma under gudfars egen husvägg och skymmas av den.

Kommen dit, kände jag ett ganska förfärligt slag i huvudet; någonting regnade om öron och axlar på mig, och för mina fötter föll en tuss blå lobelia i ett stänk av lergodsskärvor. Sammanhanget var icke svårt att räkna ut: gudfar hade böjt sig ut genom fönstret för att se på mig och därvid råkat välta ner en blomkruka i huvudet på mig. Sägg det med blommor!

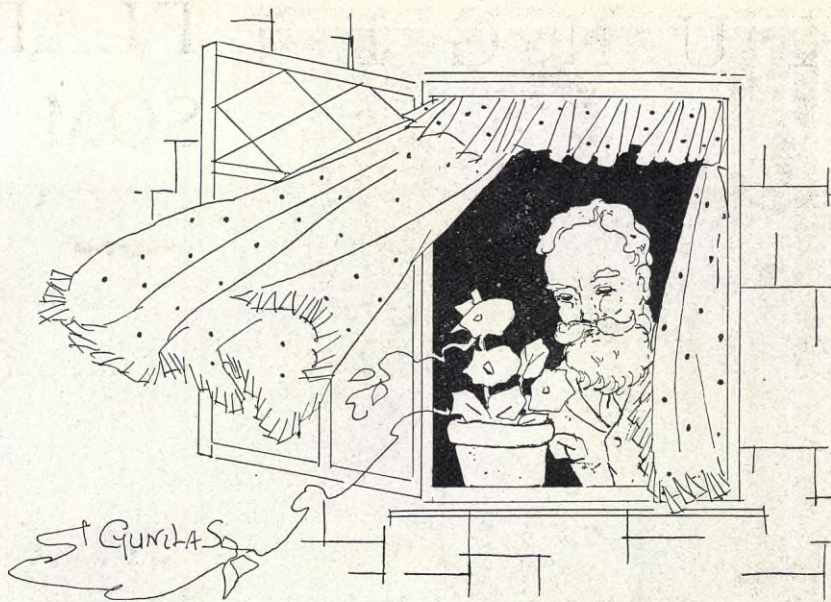
Det hade hörts ett förskräckt utrop uppifrån fönstret och — han måste ha ridit utför trappträcket! — ty minuten efter stod den förtjusande gamle herrn barhuvud i sitt vackra silverhår bredvid mig, som — onekligen en smula vimmelkantig men dock med bevarad kvinnlig instinkt — rättade till hatten och borstade jorden av min klädning.

Han stod helt tafatt: — Kära fröken, sade han endast... kära fröken... Men han såg så innerligt ledsen ut, att det skar mig i hjärtat, att jag inte låg blodig och orörlig för fötterna på honom, ty det skulle ha varit en sådan stilig och passande scen till hans gamla vackra, bedrövade ansikte.

Jag försökte att åtminstone se matt ut. Men tyvärr försvann vimmelkantigheten allt mer för varje sekund, vilket var skada, då den gamle herrn i alla fall var så ledsen.

— Kära fröken, sade han, och rösten darrade. Tror ni, att ni orkar gå upp för trappan så, att ni kan få sitta och ta igen er lite —?

Jag blev förtjust. Skulle jag nu också få komma upp och se hur den bedårande gamle herrn bodde? Jag hade väl tur!

— Jag skall försöka, viskade jag. Och så larvade jag upp för trappan, hack i häl följd av gudfar.

Dörren däruppe stod uppslängd. Jag kom in i en stor, härlig salong, densamma varifrån olyckan timat, fylld av förnåma gamla möbler och tavlor. Rummet genomlystes av dager från både öster och väster. Genom rutorna åt gårdssidan skimrade det av solsken och grönt. Jag anade en trädgård. Gudfar ryckte i en emma, i vilken jag genomströmmad av den förnåma salongens välbehag sjönk ner.

— Kära fröken, vill ni inte ta av er hatten, så vi få se, hur det gick med huvudet...?

Villigt avlyfte jag min vita filthatt a la Tom Mix, i vilken blomkrukan satt ett rödbrunt, oförgånligt märke, och uppsökte utan svårighet den ömma punkten med handen. Där fanns en stilig bula, men fingrarna företedde inga blodspår.

— Kära fröken... sade gudfar uppskakat och gick efter ett glas vatten åt mig. Jag drack några klunkar av pur artighet, ty vatten har jag aldrig varit särskilt förtjust i.

— Kära fröken, jag kan inte säga, hur ledsen jag är...

Men jag var inte ledsen alls. Jag satt och trivdes kolossalt i min sköna emma. Jag lät sveda och värk och matthet fara och blottade min tillfredsställelse med tillvaron i ett älskvärt leende:

— Ånej, var inte det, bad jag. Jag försäkrar, att jag känner mig precis som före slaget... det är bara krukor, som gå sönder för ett slag i huvudet...

Då flög bekymret bort från hans ansikte och jag förstod i en blink, vad min instinkt menat med att glädja sig åt hans ledsnad. Ty det var någonting alldeles förtjusande att se honom lysa upp.

Just då kom jag att se på pendylen på kaminfrisen. Den visade tjuugu minuter över sju. Pip, nu gick tåget med Acke Möller. I samma ögonblick hördes någon, som talade medan han gick, komma genom rummet bredvid.

— Vet du pappa, sade rösten — nu måste jag verkligen gråla på dig riktigt ordentligt... Vid de orden förvandlades gudfars uttryck tillbaka till ängslan.

Usch, en sådan otrevlig kanalje! tänkte jag, och i detsamma stod kanaljen i dörren. Det kunde vara gudfar själv stigen tillbaka till sin ungdom, fast — hur bedårande han än var — var det möjligt, att den gamle herrn en gång varit så vac-

(Forts. sid. 1057.)

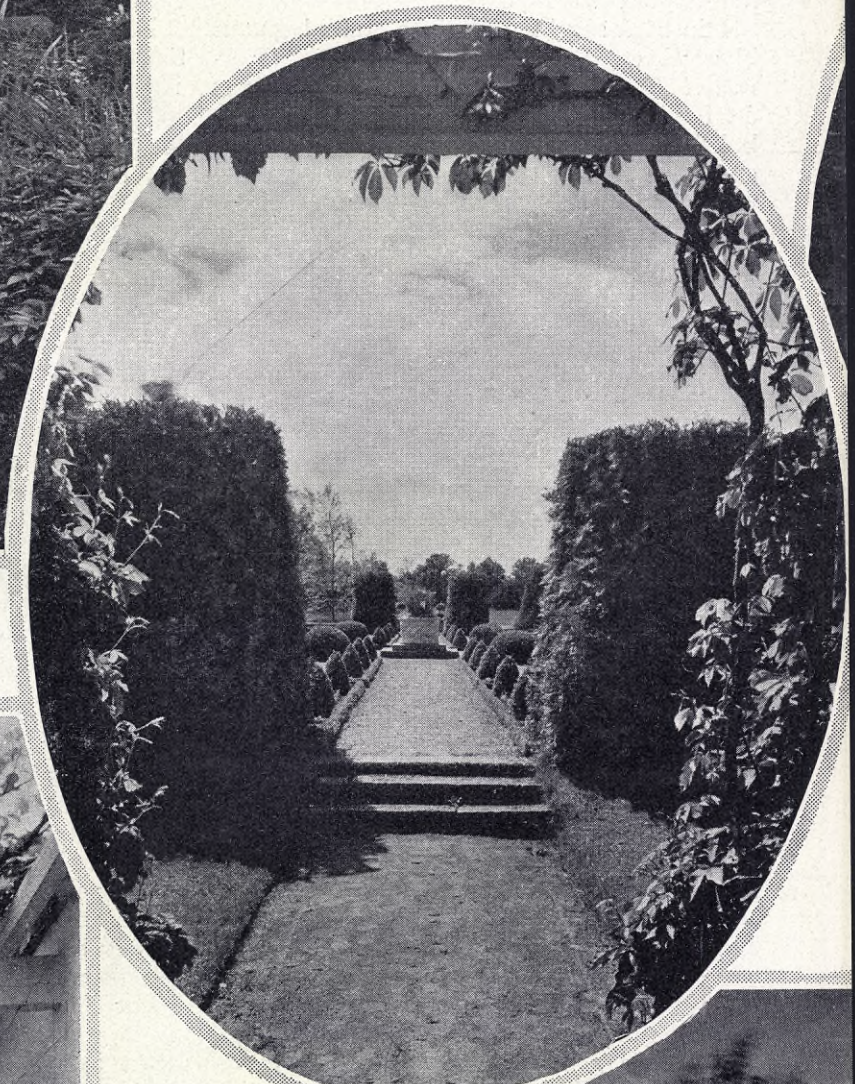
KUNGLIGA TRÄDGÅRD

EN INTERNATIONELL TRÄDGÅRDSUTSTÄLLNING

Trappan i den gamla klippträdgården, där olika sorters Sedum, Campanula, Veronica, Onoclera, Hypericum, Lilium m. fl. bringa omväxling.

Svenska trädgårdar komma att bli rikt och värdigt representerade på den stora internationella trädgårdsutställningen i London, som öppnades den 17 oktober. Största representationen näst England har Sverige, som sändt över 300 bilder. Materialet har ordnats av arkitekt H. Wadsjö. Våra bilder — C. Rosenberg, foto — äro hämtade från drottningens trädgård på Solliden och från kronprinsparets på Sofiero. T. v. och t. h. i översta raden samt dalgången från Sofiero, de övriga från Solliden.

Utsikt mot söder från pergolan på Solliden.

Pergolagårdens östra gång med antika statyer. Solliden.

Soluret på Solliden. Kungens Inskription

Ä R P Å L O N D O N V I S I T

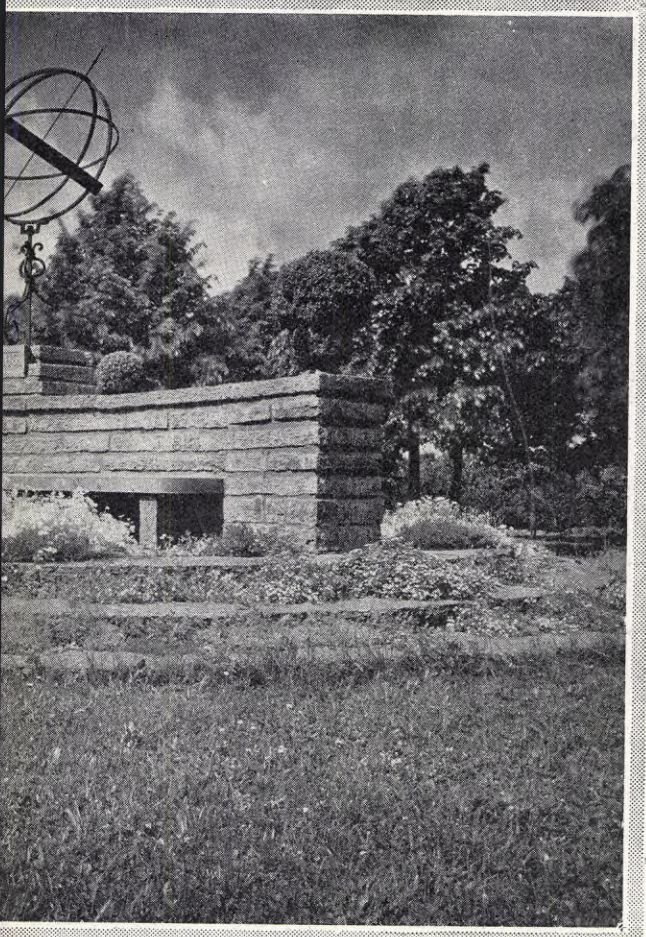
ÄR SVERIGE ÄR STATLIGT REPRESENTERAT.

Utsikt genom dalgången: Rhododendron, Azalea, Polygonum, Polystachium, bambu m. fl. ha inplanterats i parkomgivningen.

Blomstergången: Lik den blomstergång, som kronprinsessan Margareta anordnade på Baltiska utställningen. Phlox, Delphinium, Salvia nemorosa, Geranium, Campanula, Lilium regale m. fl. växter bildade ett rikt och vackert helt.

*till drottningen på hennes 60-årsdag.
d datum, 7 aug.*

Pergolagården på Solliden sedd från öster.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

MATILDA KLINCKOW-STRÖM
F. Esping, Stockholm. Änka efter kammarherren, frih. Wilhelm Klinckowström.
80 år den 21 oktober.

EBBA THOLLANDER
Fröken, Linköping. Dotter till stadsläkaren, med d:r U. F. Thollander och hans maka, f. Schultz.
80 år den 27 oktober.

HULDA LEANDER
F. Johansson, Risinge, Fin-spång. Maka till kyrkoherden i Risinge Pontus Leander.
70 år den 21 oktober.

ALFHILD RYSTEDT
Fru, Örebro. Inneh. av Örebro Husmodersskola. Änka efter distriktsveterinären E. F. Rystedt, Bollnäs.
65 år den 22 oktober.

EBBA OSTERMAN
F. Rathsmann, Malen, Båstad. Maka till f. d. stationsinspektoren Johannes Osterman.
65 år den 23 oktober.

WALFRIDA ARP
F. Mallmin, Stockholm. Änka efter godsägaren Vilhelm Arp, Stockholm.
60 år den 12 oktober.

HILDUR THEOANDER
F. Gibson, Stockholm. Maka till överstelöjtnanten F. O. Theoander.
60 år den 21 oktober.

SIGNE SCHILDT
Fröken, Skövde. Dotter till rådmannen Mauritz Schildt och hans maka, f. Håkansson.
60 år den 25 oktober.

MÄRTHA CAVALLI
F. Catani, Göteborg. Maka till stadskamreraren, v. häradshövdingen A. Cavalli.
55 år den 22 oktober.

NINA von KNORRING
F. Arfwedson, Västerås. Maka till översten Otto von Knorring, Västerås.
55 år den 22 oktober.

FREDRIKA HELLMAN
F. Nordin, Ulricehamn. Maka till häradsskrivaren Sander S:son Heliman.
55 år den 23 oktober.

MARIA LARSSON
F. Johansson, Lübeck. Maka till sjömanspastorn i Lübeck Olof Larsson.
55 år den 25 oktober.

HILMA von MÜHLENFELS
F. Nordling, Alingsås. Maka till f. d. telegrafingenjören Wilhelm von Mühlensfels.
55 år den 27 oktober.

AINA HELANDER
F. Rinman, Vänersborg. Maka till kyrkoherden i Vänersborg Gunnar Helander.
50 år den 21 oktober.

IDA CLASON
F. Nilsson, Haparanda. Änka efter bankkamreraren Knut Clason.
50 år den 23 oktober.

ELSA BERGH
F. Wallenström, Malmö. Maka till disponenten C. J. Berg.
50 år den 25 oktober.

MARIA HÄLL
Fru, Karlstad. Distriktsbarnmorska i Karlstad.
50 år den 27 oktober.

ANNA WALDENSTRÖM
Fröken, Sthlm. Husmoder vid Hudiksvalls lasarett. Dotter till rådmann W. Waldenström.
50 år den 27 oktober.

HEDDA ROSENQUIST †
Fröken, Malmö. Chef för brandförsäkringsavd. i Brand- & Livförsäkrings A.B. Skåne.
* 1850, † den 24 september.

MARIA LINDGREN †
F. Linnér, Stockholm. Maka till kyrkoherden i Engelbreds församling Johannes Lindgren.
* 1874, † den 1 oktober.

Pengar

kunna ej köpa ett pålitligare och bättre bak- eller jästpulver än det dubbelverkande, äkta original-fosfatbakpulvret

E N B R Ö L L O P S V E C K A

Från bröllopet på Sparreholm: brudparet i kretsen av tärnor och marskalkar: Mary von Rosen—Claës Ugglä, Birgitta Leijonhufvud—Sven Hallenborg, Madeleine Sörensen—Guy Montgomery, Elsa Wrede—Victor Ankarcrona, Thèsy d'Otrante—Gustaf Printzsköld, Cecilia Leijonhufvud—Sven von Essen, Margareta d'Otrante—Clarence von Rosen, Märta Koskull—Carl-Axel Stackelberg. (Lamm, hovfoto.)

Grevinnan Ann Wachtmeister, f. Dickson, dotter till kammarherre Emil Dickson på Sparreholm och hans framlidna maka, f. Lewenhaupt. Hennes bröllop med löjtnanten på övergångsstat vid Livregementet till häst greve Welam Wachtmeister, son till överstekammarjunkaren greve Henning Wachtmeister och hans maka, f. Carleson, firades den 9 oktober på Sparreholm. (Lamm, hovfoto.)

Med. lic. Birger Strandell, Göteborg, med maka, Ann Margret Holmgren, dotter till professor Israel F:son Holmgren och hans maka, f. Ahrenberg. (Modin, foto.)

Jägmästare Fredrik Sederholm firade nyligen bröllop med Anna-Brita Åkerhielm, dotter till framlidne komm.-kaptenen frih. L. Åkerhielm och hans maka, f. Dahl. Brudgummen är son till landshövding G. Sederholm och hans maka, f. grevinnan Wachtmeister. (Flodin, hovfoto.)

I Skeppsholmskyrkan i Stockholm sammanvigdes måndagen den 8 oktober löjtnanten vid Livregementets grenadjärer Fritz von Hofsten och fröken Elsa Wachtmeister, dotter till framlidne konteramiralen greve Alarik Wachtmeister och hans maka, född von Otter. (Lamm, hovfoto.)

F I L O S O F I O M L Ä T T J A N

EMELIE FLYGARE-CARLÉN SKREV sina romaner i sängen. Och hon skrev många och stora romaner. Mark Twain skrev sina böcker i sängen. Båda ha med det de skrivit skapat sig nischer för eftervärlden. Om de inte hade legat, hade säkert inte en tiondel av deras produktion kommit till — de funno sin form för att arbeta, en form, som tog sig lättjans dräkt.

Vad som är lättja och vad som är flit är inte utrett ännu. Skrattet har man filosoferat om och dumheten, men inte lättjan. Lättjan är mycket svårare att sondera. Det är nämligen så, att en lat människa med ett stort mått av energi kan duperas andra och reta dem — med sin arbetsamhet, som hon invärtes vet är bara lättja. Om hon vill erkänna det.

Nämligen den lättjan att inte göra vad man skall, utan göra annat i stället. Precis som då att stort buller, en hel spiskroksorkester, överröstar ett litet ord, som vore det väsentligaste.

Om Emelie Flygare-Carlén, som inte tycks ha varit ett blott fruntimmer och vilkens »elakhet» berodde på nerver, stigit upp på samma tid som de andra fruarna hade hon stökat och dammat och rustat och pratat och sett driftig ut, men innerst hade hon själv vetat att hon just då var lat och haft en hemlig ångest för att det, som hon kunde göra bäst och som var hennes arbete, det blev inte gjort. Därför var det riktigt och modigt av henne att ligga, tills

hon fick sitt pensum skrivet, d. v. s. sitta i sängen precis som Mark Twain tvärs över Atlanten. Det var modigt, därför att människor inte se längre än till ytan. De tro, att om jag ligger framstupa och bonar ett golv, så är jag extra flitig, (d. v. s. då jag inte har det till yrke) under det att jag själv mycket väl vet, att bonandet är ett nöje och en fint för att slippa det jag bör göra, som kanske är något helt stillsamt, men svårt, t. ex. att ta mig an hembiträdet, som sitter ensam i sin kula, språka med mitt barn om livets frågor, så att hon skall minnas det som en salig stund. Med ett ord, verkliga ting, som fordra koncentration och litet självuppföring.

När någon ute i samfärdseln är ohövlig mot mig, ler jag alltid invärtes. »Du är lat, din lilla rackare!» tänker jag. För jag vet så väl, att trulsighet är bara lättja. En artig människa är mycket mindre bekväm än en ohövlig. Ett vredesutbrott är lättja, det kostar mycket mer ansträngning att behärska sig. En stilla gammal fru, som säger ett klokt och förlåtande ord, är mycket mindre lat än jag själv, om jag slänger ur mig ett hårt omdöme och sedan går ner och gör fyr i värmepannan, så att det skraller i hela villan och jag kommer upp ur underjorden sotig och andfädd.

Men folk förstår inte riktigt. Människor äro imponerade av kroppsarbete — icke som trålgöra, ty när kroppsarbetet, liksom

allt yrkesarbete skall göras dag efter dag, år ut och år ni, då är det tungt — utan då det göres av fritt val. Det tror folk är präktighet och godhet och flit.

En man sitter i bekväm arbetsdräkt och pliggar ett par skor.

Hans hustru sitter vid pianot och lär sitt barn spela eller förhör dess läxor eller för rätkenskaper eller talar med tjänarna om allt vad som skall göras och ser om att det kommer pengar i huset så att den skoppliggande mannen får vara ifred med sitt kroppsarbete, hon sköter hans korrespondens och håller ihop släkten och tar emot alla barnens sorger. Och föder tretton barn och ammar dem och vakar över dem.

Och hela världen har i årtionden talat om det storartade i Tolstoys självförsakelse. Ordet hobby var nämligen inte uppfunnet då. Eller rättare — man hade inte lärt sig erkänna, att kroppsliga sysslor för dem som inte ha det till yrke är en form av lättja. En rolig och nödvändig form, visserligen, under vilken själen kan samla sig till ett visst mått av ansvar och arbete. Först nu finns det de, som börja tala om Tolstoys hustru, som skötte det gods, av vilka de alla levde och födde och ammade alla Tolstoys barn. Och läste korrektur på Kreutzeronaten.

Hon hade inte lov hon, att sitta ifred och pligga skor.

VERA v. KRÆMER.

D A M E R N A S D I S K U S S I O N S K L U B B

Var ej så överlägsen.

En man som inte har pojkåren så svindlande långt bakom sig, säger här några sunda ord i frågan: »Är hon omodern.» Kanske bedömer han den villrådiga mamman litet väl strängt, men det ligger mycket i hans råd: var ej så överlägsen.

I en sådan fråga som denna anser jag att det är tämligen likgiltigt, om man är modern eller inte. Det är av betydligt större vikt att inte vara oförnuftig. Och det anser jag för det första att det är att med denna förfärliga överlägsenhet tala om 17-åringens barnslighet. Låt vara att han har långt kvar (vid vilken ålder bli vi fullkomliga förresten?), men han håller i alla fall på att växa ut till man och detta sätt att försöka verka överlägsen verkar mera undertryckt vrede än överlägsenhet.

För det andra är det få saker som äro så retsamma, inte bara för ungdom, som att man inte skall göra en sak för att »det är onödigt» eller »för principens skull». En klok människa fordrar förståndiga skäl där saken inte är alldeles självklar, och detta är inte minst viktigt beträffande ungdomen.

I stället för att avfordra honom ett löfte som Ni inte bara riskerar, utan vet, att han kommer att bryta, och som enligt min mening är orätt att avfordra honom, skulle jag vilja förordas följande tillvägagångssätt: Säg till pojken innan han går, lugnt och bestämt, men vänligt: »Tänk på att Du har en arbetsdag i morgon», se honom stadigt i ögonen utan att se arg ut och ge honom gärna en klapp på axeln. Och Ni skall se, att han kommer betydligt tidigare hem, även om han inte kommer på ett bestämt klockslag, han blir tidigare karl för sin halt och Ni kan ha tillfredsställelsen att känna Eder både förnuftig och modern!

Dirk, 31 år.

Stick i stäv med den förste insändaren går signaturen Signel Berms syn på denna uppfostringsfråga. Hon betonar hälsoskåpet och den därav skapade absoluta strängheten. Vad säger vårt ungdomliga offer för diskussionen?

Barnen skola ju fostras och utbildas för att småningom intagas i de vuxnas led, där det fordras, att arbete och koncentration måste få gå framför nöjet. Att kväll efter kväll varje vecka vara ute

Modernt klosterarbete.

Till Iduns serie »Moderna klosterarbeten» har insänts bilden av denna pampiga stol. Stolens klädsel är sydd i schattérplattsöm i ullgarn och silke, så att broderiet helt fyller stoffet. Arbetet är utfört av fröken Anna Hall, Hallstorp, Ramlösa. En prestation värd honnör.

till sent på natten eller efter klockan tolv måste ju knäcka en bergstark hälsa. Isynnerhet de, som gå i skola, borde absolut förbjudas detta eller inskränkas till högst en gång i månaden.

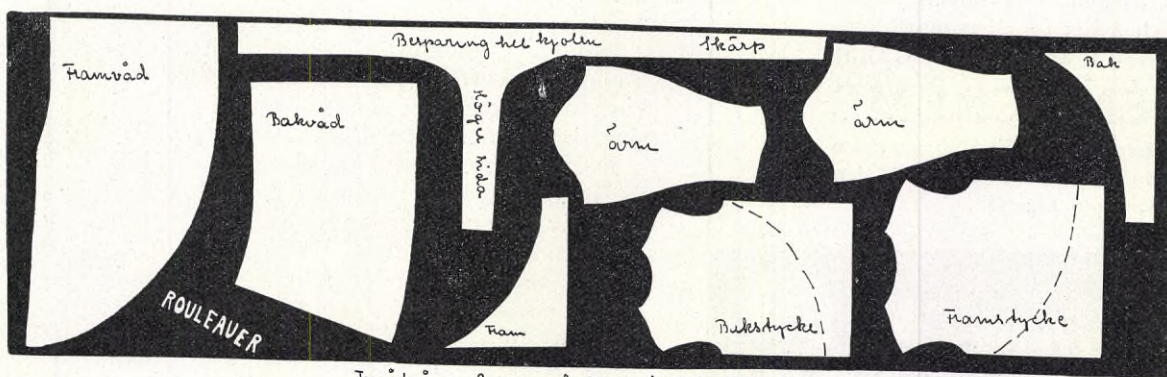
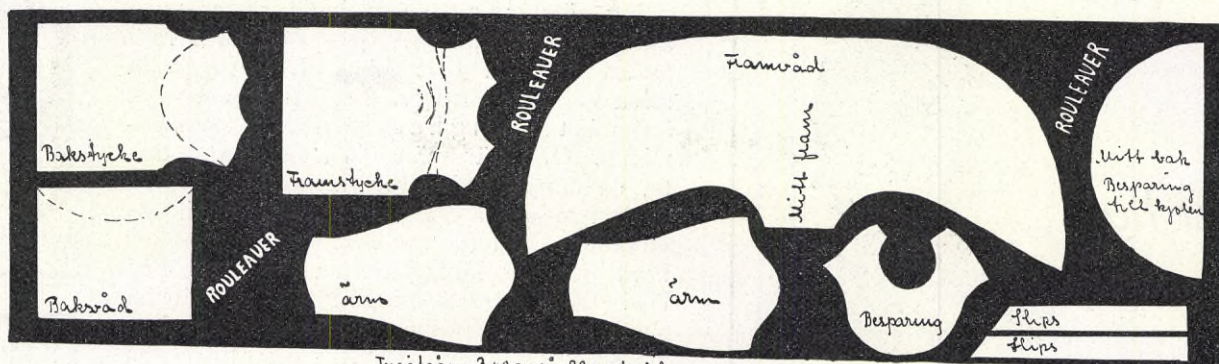
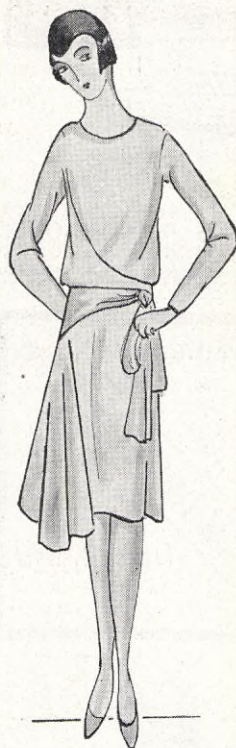
Visserligen är mycket förändrat sedan den tiden mor var ung, men vanlig enkel hälsovård, som säger, att man skall arbeta om dagen och sova om natten, kvarstår. Med detta faktum för ögonen böra mödrarna ej ge efter en tum på kravet att barnen ska vara inne klockan tolv, även då de äro bortbjudna, om de måste gå i skola eller i sitt arbete dagen efter. Någon ordning måste det väl vara i alla fall. Det kan inte kallas att vara skötsam, när man är uppe om nätterna, om man skall göra nytta för sig om dagarna. Ty att gå sömnig, gäspande och ölstig till sitt värv gör ingen glad, varken den arbetande själv eller arbetsgivare eller lärare.

Men det är inte lätt att helt plötsligt börja ställa krav på barnets innevaro om kvällarna, om man låtit det springa ute till 9—10—11 under 12—13-årsåldern. Jag har en pojke i 12 årsåldern, som jag har all möda att övertyga om lämpligheten att vara inne senast kl. 8. När läser han då läxorna, frågar någon. Jo, om morgnarna. Han vaknar kl. 5—6 och pliggar då effektivt med utsövd hjärna. Desto större anledning att gå tidigt i säng, då man vaknar så tidigt. Men hur ofta ser man inte barn och halv vuxen ungdom ute vid tiotiden på kvällarna. Om de ej kommit på idén att läsa läxorna på morgnarna, borde de då vara inne och göra det då eller annars vistas i familjens sköte.

Det är alldeles riktigt, att hemmet bör vara annat än en plats, där man äter och sover. Men då skall det vara så, att mor finns hemma, då familjen skall vara samlad. Det borde vara princip hos mor att göra bort visiter och sina nöjen på andra tider än på kvällarna, så att familjen aldrig behöver sakna den sammanhållande kraften i hemmet. Då man hunnit till 45—50 årsåldern, har man säkert andra intressen än jazz och bio på kvällarna. Och ungdomen skall lära sig att ej ohejdat hänge sig åt sitt nöjesbehov och låta bli att tycka, att mor är »hopplöst omodern» även om hon vill ransonera nöjena och restriktiva tiden för desamma. Det ha de nytta av, när de en gång bli 50 år.

Signel Berm.

TILL VISIT OCH TÉ. TVÅ LÄMPLIGA KLÄDNINGAR

Eftermiddagsklädning i crêpe de chine. Mönster från Märthaskolan rekv. genom Idun. Pris kr. 1: 50 + porto.

Eftermiddagsklädning i satin fleur. Mönster från Märthaskolan rekv. genom Idun. Pris kr. 1: 50 + porto.

Vill Ni leva om Ert liv?

(Forts. fr. sid. 1041.)

här sätter jag punkt, väl vetande, att den, som gapar efter mycket ofta mister hela stycket.

Då jag emellertid förmodar, att en garanti för ogrumlad lycka ej heller i det liv vi eventuellt kunde få leva om, bleve vår faddergåva och vet att ovanstående ordstäv ofta besannas, svarar jag nej på er fråga och är, på det hela taget, nöjd med det liv, jag nu i snart ett halvsekel fått leva.

Ett gott hem blev min arvedel, mitt liv har från min tidiga ungdom fyllts av tråget och intressant arbete, tack vare vilket det förunnats mig att bringa barn och åldringar en, om ock oändligt liten, glimt av glädje. Jag har fått njuta en av världens härligaste skatter: begennyttig och trofast vänskap, haft en glädjerik, omväxlande ungdom och nu, när jag börjar närma mig jordevandringens slut, funnit en livs- och arbetskamrat, som i en person får vara make och barn. Ty en lycka, kanske den största, moderslyckan, har livet ej skänkt mig. För att få lära känna den, skulle jag till och med ta risken att leva om mitt liv utan lyckogaranti.

Gerda Marcus-Fall.

Alla människor måste leva om sitt liv.

Skulle ni vilja leva om edert liv? En egendomlig fråga! Jag lär väl — så som alla andra människor — få komma att göra det, alldeles oberoende av min vilja. Jag tror nämligen, i enlighet med den enda världsåskådning som kan giva någon förklaring på dessa frågor, att kroppen endast är en klädning och att själen, det odödliga hos människan, fortlever, liv efter liv. Den jordiska tillvaron är en skola, mellantiderna mellan de olika jordeliven motsvara ferierna. En erfarenhet, som en person gjort i ett jordeliv, har han utan att därför behöva minnas något, gagn av i ett annat.

Jag tror därför på en återvändadets lag, vilken därför inte, som i Pär Lagerkvists

pjäs, nödvändigt behöver förutsätta ett återfödande i en alldeles likartad miljö. Jag anser däremot det icke vara otänkbart, att handlingar, begångna i ett föregående liv, kunna medföra följder i ett kommande. Jag tror likaledes, att vi återfödas liv efter liv, fastkedjade vid varandra genom forna välgärningar eller — ogärningar.

Dessa teorier överensstämmer visserligen inte med den nuvarande naturvetenskapliga världsbilden, men detta betyder ingenting. Det är så mycket, som där ännu icke funnit plats. För tjugu år sedan skulle den som talat om vad vi nu kalla radio, blivit utskrädd. Logiskt otänkbar är ju en sådan återfödelse heller inte. Se vi oss omkring i den värld, som vi känna till, måste vi erkänna att den kännetecknas av

ändamålsenlighet och av väldiga mått, ifråga om avstånd och tid. Den moderna astronomin har lärt oss känna universums relativa oändlighet. Det behövs då sanneligen att människan — skapelsens mål och krona — är odödlig, för att något så när vara i stil med det hela. Skulle den, som lärt sig räkna med solår, själv vara bestämd för ett dagsländeliv på högst hundra år?

Den ändamålsenlighet, som dock kännetecknar världen, skulle annars vara oförenlig med det andra betecknande draget: De oändliga måttens?

För egen del gör jag av dessa grunder en dygd av nödvändigheten och lever gärna om mitt liv och hoppas, att de lärdomar av olika slag som jag kommit att göra under denna tillvaro skola vara till gagn för den kommande.

Oswald Kuylenstierna.

En konstnärinna.

Mathilda Wigert-Österlund har nyligen avslutat en intressant utställning i Gummesons konsthall, där hon samlat ett stort antal av sina dukar, hållna i en mörk, varm, ibland nästan manligt kärvt, färgton. Idun reproducerar här en av de mest framträdande tavlorna, "När löven falla".

En nutida Norrlands apostel.

(Forts. fr. sid. 1043.)

ligt studerat en hel del bibelkommentarer. Han tycktes inte nu äga något förtroende för dylik litteratur. Under en följd av år studerade han egentligen blott en enda bok: bibeln. Då någon frågade honom, varför han blott läste bibeln, svarade han: »Jag är inte färdig med den boken än.»

Vi inbjödos att äta middag med Petander och hans husfolk. Måltiden serverades i köket. Därvid fäste jag mig vid det utomordentligt djupa allvar, varmed husfadern bad sin bordsbön, — i sittande ställning. Jag har inte vare sig förr eller senare bevittnat en sådan bordsbön. Det föreföll mig, som om måltiden för honom var ett sakrament.

»Den stora, stora bristen i världen är bristen på hjärta», är ett ord av David Petander och typiskt för honom.

Mitt totalintryck vid detta mitt första och sista besök hos honom är att jag stod inför en sällsynt helgjuten, ja, jag skulle vilja säga överlägsen andlig personlighet.

Av de satser, han uttalade, minns jag särskilt dessa två: »Världen frälsas genom

Vacker hy
i ungdomsåren

och allt framgent, är kvinnans högsta önskan och målet för all rationell hudvård. Välj till Er hudcrème Gahns

FARÉNA-CRÈME

Den kommer att bli Er favorit, ty den är en skönhetscrème av rang — den behagligaste som finnes.

Lithinés du Dr. Gustin

rekommenderas av läkare såsom ett förträffligt hälsovatten, att motarbeta äggvita, socker, gikt, reumatism, njur-, lever-, mag- och tarmsjukdomar samt övriga ämnesomsättningsrubbingar och korpulens. Att dagligen dricka Lithinés till måltiderna i stället för mjölk eller maltdrycker, är en naturlig angenäm och utmärkt avmagringskur (c:a 2 kg. pr mån.). Lithinés är en välsmakande dryck, som tillika utgör en betydande inbesparing i hushållsutgifterna. Erhålls endast å apotek, pris kr. 2:75 för 12 lit. paket.

23 öre pr liter.

Hovmanicuristen
JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk.
Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Advokaten **Eva Andén**

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund
Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.
Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Ombud och agenter!

Tillskriv genast Syfabriken, adr. Ålfsred efter villkor. Tygkollektion på över 1000 och priskurant på över 3000 n:r. Hög provision jämte flitpenningar. Största redbarhet. Goda varor och billiga priser underlättar försäljningen.

Praktiska Nyheter!

SLOTTSSENA

på hushållsglas i 3 storlekar.

KUNGS-ÄTTIKA

KUNGS-VINÄTTIKA

på karaffer.

Äro marknadens förnämsta fabriker.

Guldmedalj 1924.

A.B. UPSALA ÄTTIKSFABRIK

liv» och »Kristus måste taga gestalt i oss.»

Jag förstår, att dessa båda satser voro av grundläggande betydelse för hans livs-åskådning och hela hans liv. »De enda stora verkliga värdena, har han också sagt, äro rättfärdighet, godhet och sanning. Och när mänskligheten funnit detta, då uppgår solen för världen.»

Han ansåg, att den enda verkliga insats vi kunna göra för att söka avhjälpa nöden i världen, är insatsen av vårt eget liv. Men förutsättningen för att denna skall bli till varaktig välsignelse är den, att Kristus får taga gestalt i oss. För egen del drog han utan tvekan konsekvensen härav, när så fordrades, till det yttersta.

Helt och oavkortat gav han sitt liv åt medmänniskorna: sin egendom, sina tankar, sina ord, sina krafter och först och sist sitt varma, rika hjärta.

De, som stodo vid hans dödsläger, hörde honom säga i feberyseln: »Jag har givit mitt liv, men hur långt har Guds rike kommit?»

Den, som jordfäste honom, — han kände honom sedan en följd av år, — betygade: »Jag har aldrig mött en så Kristuslik människa som David Petander.» En annan, som stått honom nära, sade till mig strax efter hans död den 5 okt. 1914: »Han var Mästaren så lik.»

SIGGE SVENSSON.

En kvinnlig historiker.

(Forts. fr sid. 1044.)

beral talare att lysa det historiska sinnet i bann, »därför att det dämpade entusi-asm.»

Men det är bara det att Lydia Wahlströms entusiasm säkert inte är av fullt så fragilt slag som den ifrågavarande idealistens tyckts ha varit. Under hennes nyktra, objektiva stil och framställning äro känner man en djupare värme än så — värmen hos den, vilken inte behöver livslög- nens socker för att älska livets bittra men hälsosamma dryck. Den värmen ger hennes skildring den personlighetens charm många andra glansfullare och mera in- smickrande verk sakna. Jag vet icke om denna varma, humana visdom härrör från det faktum att det är ett kvinnohjärta som klappar i den objektiva historieforskarens bröst. Professor Söderhjelm är ju också kvinna, men hennes skildring har icke denna organiska prägel, vilken kommer en att känna att i detta verk under en hand lever och andas en personlighet, som ger oss sin livserfarenhet, sin tro och sitt hopp, likaväl som sin forskaremödas frukter. Jag tror därför icke alls att det är emedan doktor Wahlström är kvinna, som hennes bok ger detta intryck. Jag tror snarare att det helt enkelt härrör från att — Lydia Wahlström är Lydia Wahl-

IDUN

Mästorsamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Frithiof Hellberg

Redaktör:

Eva Nyblom

Redaktionen: .... kl. 9—5 | Expeditionen: .... kl. 9—5
Norr 9803 — Norr 402 | Norr 1602 — Norr 6147
Verkställande direktören | Annonskontoret: Norr 6147
Norr 4304 | Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t.
Helmarg. 55:—, halvarg. 30:— pr gång. Lediga
platser och platssökande 30 öre, minimipris 3:60.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A.	Uppl. B.
Praktupplagan	Vanl. upplagan
Helt år ..... 17:—	Helt år ..... 15:—
Halvt år ..... 9:—	Halvt år ..... 8:—
Kvartal 4:50	Kvartal 4:25

STEINWAY & SONS

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STHLM - BRUNKEBERGSTORG 24

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56
och Sö. 4867.

Etablerad 1875.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstrugatan 4.
Tvättrinrättningen
Telefon Sö. 336 30
och Sö. 15735.

Landets äldsta fabrik för tillverkning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande alla våra tillverkningar, sändes på begäran gratis franco

SKAND. SÅNGRESÅRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD Tel. 344.

Glansing

för putsning av finare LÅDESKOR, såsom BOXKALV, CHEVREAU, LACK etc. och för alla färger: svart, bruna, gula, röda, vita, grå, beige-färgade etc.

GLANSING putsar skorna fina, så att de som solen skina.

Säljes överallt.

1/1 fl. kr. 1:25, 1/2 fl. kr. 0:75

Efter Flyttningen

behöva Edra möbler antagligen rustas och klädas om. Gå och se på våra

ÅSTORPS- TYGER

som äro ovanligt hemtrevliga, slitstarka och prisbilliga.

Möbeltygsavd., 2 tr.

A/B NORDISKA
KOMPANIET

BLADGRÖNAN

har blivit införd i medicinsk praxis i form av ett nytt läkemedel

PHYLLOSAN

framställt enligt föreskrift av Professor Emil Bürgi, Bern.

Bladgrönan står, kemiskt sett, mycket nära det röda färgämnet i människans blod. Den utövar en allmänt toniserande (stärkande) verkan på kroppens olika organeller. Bladgrönan är därför ett allmänt celltonicum (cellstärkande medel). Den stegrar kroppens grundomsättning. Den utgör det enda hittills kända ogiftiga ämne, som i påvisbar grad stegrar kroppscellernas verksamhet och omsättning.

BLODBRIST

Bladgrönan har vid blodbrist visat sig vara ett starkare verksamt medel än både järn och arsenik; den utövar denna blodbildande verkan genom att direkt påverka de blodbildande organen. Den har icke järnets och arsenikens biverkningar.

ÅDERFÖRKALKNING

Bladgrönan motverkar utvecklingen av ett av de viktigaste ålderdomssymptomen, nämligen åder- eller kärlförkalkningen. Den återskänker åt de genom kärlförkalkningen hårdnade kärlväggarna en del av deras förlorade elasticitet.

HÖGT BLODTRYCK

Bladgrönan har den märkliga förmågan att vid tillstånd av åderförkalkning medföra en objektivt påvisbar minskning av det förhöjda blodtrycket.

HJÄRTSVAGHET

Bladgrönan utövar vid åderförkalkning en stärkande inverkan på hjärtmuskulaturens arbetssätt. Efter en veckas behandling utlöser bladgrönan sin verkan och hjärtats funktion börjar att långsamt, men påtagligt, stärkas.

TÄRANDE

SJUKDOMSTILLSTÅND
Bladgrönan framkallar genom sin stimulerande verkan på kroppscellerna en kraftig ökning av matlusten och ämnesomsättningen och har fördenskull en mycket fördelaktig allmänverkan vid långvariga, tärande sjukdomstillstånd.

PHYLLOSAN

tillhandahålls av apoteken i flaskor om 100 tabletter à kr. 4.85.

ELEFANTENS
DROGHANDEL
STOCKHOLM

M. Zadig's

BARN-
PUDER
med lanolin

M. ZADIG - MALMÖ

H. M. Konungens Hovlev.
Nederlag i Stockholm: Brunkebergsg. 4.
i Göteborg: Chalmersgat. 20.

ström. Ty det gives knappast en aldrig så liten sak som denna författarinna skriver, vilken inte bär samma märke: en rikt och djupt etisk kulturpersonlighets märke av gammal protestantiskt storvulen och kärnfull art.

ANNA LENA H ELGSTRÖM.

Byrån.

(Forts. fr. sid. 1049.)

ker...? Avbilden hade visst en annan sorts ögon — starkare, djupare och inte alls sorgsna. Och så satt det vita på hakan och kinderna i stället för uppe på huvudet, som var blänkande svart på den här. Det vita var tvällödder och utom det och en rakborste i högra handen, var han endast iförd pyjamas.

Han stannade på tröskeln utan att fortsätta sitt hotande yttrande. Han och jag sågo på varandra till klockan sju och tju guett. Då drog han sig tillbaka.

— Kära fröken, sade gudfar — ni måste ha ett ömt litet hjärta, eftersom ni tänkte på att ta upp blommorna.

Ja minsann — satt jag inte och höll lobeliatussen i knäet!

— De hade inte tagit mer skada än jag, sade jag efter en titt på den. Det behövs bara en ny kruka.

— Javisst, sade han ivrigt. Det finns både jord och krukor därute... Kära fröken — kanske ni vill stiga ut och se på min trädgård...?

Icke skuggan av tvivel att jag det ville! Med en rakapparat drar man av skäggstubben på ett par minuter, och hela den övriga proceduren behöver väl inte ta längre tid i anspråk, än det gör att bese en takträdgård — —?

— Å, sade jag redan i trädgårdsdörren, och det hade sitt berättigande, ty det var en idyll av sol och blommor, jag blickade in i. Rosor och gladiolus, penséer och reseda, lövkoja och latyrus och många andra doftande och prunkande blomster.

— O, sade jag, ty mellan ett par stadiga stolpar, som voro helt dolda av blommande Crimson-ramblerrosor, var spänd en hängmatta, skyddad av ett jättesparasoll i rött och gult. Och under ett annat parasoll stod ett bord omgivet av soffa och korgstolar.

— Å, sade jag, då jag åter vände mig om, ty jag hade icke väntat, att han skulle bli klädd så snart. Icke heller hade jag hört honom komma.

Han gjorde världens stiligaste bugning för mig och tog mig i hand på ett alldeles förtjusande sätt.

— Min son Henrik, sade gudfar. — Fröken????

— Kyckelick, sade jag.

Vi blevo alltså tre om att plantera en stackars tuss lobelia, och under tiden berättade gudfar den sönderslagna krukans saga på ett sätt som liknade en bekännelse. Stackars gudfar blev ordentligt tagen i förhör, grundligt bannad och till sist förlåten av sin stränge herr son. Naturligtvis tog jag indignerad min vedersakare i försvar. Men efter en kort stund nöjde jag mig med att tiga och le. Ty jag förstod. Vad? Jo, att gudfar tillhör de hjärtans goda, som knappast nännas se glada ut för att icke med sin uppsyn sära någon, som till äventyrs är sorgen till sinnes, men är så förtjusande att förlåta och så tacksam att bli förlåten, att man måste arrangera gräl för att bli i tillfälle till den saken.

— Tänk nu pappa, sade Henrik, om fröken Kyckelick blivit hindrad på väg till någon utflykt och fått hela sin dag förstörd genom din oerhörda vårdslöshet...

Konsten att glömma

kroppsliga obehag och att undvika psykisk depression under kritiska perioder är numera — i skönhetsvårdens gyllene tidsålder — underlättad för varje dam. "CAMELIA", den idealiska reformdambindan, innebär icke blott ett hygieniskt utan även ett kosmetiskt framsteg, i det varje dams yttre fördelaktigt påverkas av en känsla av absolut säkerhet. Ingenting hindrar en dam att utan obehag sköta sina nöjen eller sin sysselsättning. "Camelia" är fjäderlätt, mjuk som dun och vit som snö. Alla skavsår äro borteliminerade. "Camelia" uppsuger 16 gånger sin egen vikt. Ingen tvätt, ingen uppbränning mer. Ytterst lätt att undanröjja (i toaletten). Av läkare speciellt rekommenderad. Normal storlek per ask (10 st.) kr. 1:75. Favorit storlek per ask (12 st.) kr. 2:50. Extra storlek per ask (12 st.) kr. 3:— . Erhålles i alla välsorterade affärer inom branschen.

Camelia

Begär endast Camelia.
Partiförsäljare för
Sverige:
Parfumerie Tefa A.-B.
Stockholm.

Vid bläst o. kyla

är **CRÈME de**
CHOLEPALMINE

det bästa skyddet för huden

LARS MONTÉN • STOCKHOLM

Klisterfritt linne
skall Ni begära

och Ni får det säkert om Ni begär
Marks linne.

Tvättning inverkar ej på fastheten och utseendet hos de goda linnevarorna från Kungsäter, Marks härad, Västergötland, det bästa linnets hemort sedan urminnes tid.

MARKS

HANDDUKAR och DUKTYGER

MARKS LINNEMANUFAKTUR A.-B.
KUNGSÅTER

Människans skönaste prydnad är ett vackert och välvärdat hår.

Använd

YvY-Shampopulver

vid tvättning av håret, det rener och uppfriskar hårbotten, giver håret sin naturliga färg och skönhet.

Säljes överallt.

A.-B. YvY-Fabriken, Ystad.

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande pension från
ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN I SVERIGE
Grundad 1784.

Vinst tillfaller de försäkrade i form av årlig tillväxt under insättarens livstid å den blivande pensionen. Denna tillväxt uppgår för närvarande till 7,5 % å det betingade pensionsbeloppet. En betingad pension å t. ex. 1.000 kronor tillväxer således f. n. med 75 kr. om året. Prospekt portofritt på begäran.

STORKYRKOBRINKEN 11. STOCKHOLM.
Tel. 60 00. Tel. N. 10 00.

En prydnad för varje kök

— lättskött, hållbar, hygienisk och gasbesparande —

NORRAHAMMARS GASSPIS

Levereras antingen kombinerad med vedspis eller fristående, i följande utföranden:

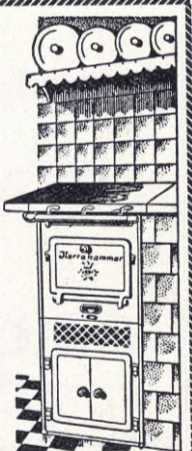
- 1) utan fötter,
- 2) med " "
- 3) med underrede.

I regel levereras gasspisen i svart gjutgods, men särskilt prydlig och lätt att hålla ren är den emaljerade gasspisen, som kan erhållas i svart, vit, grön eller brun emalj.

Vi förse gasspisarna med brännare av modern konstruktion och i olika utrustningar, såsom ring-, kok- och spårbrännare.

Begär katalog å gasspisar från

NORRAHAMMARS BRUK, NORRAHAMMAR.

I varje hem bör finnas

IDUNS KOKBOK

av Elisabeth Östman-Sundstrand

14:de uppl.

Pris Kr. 6:—

Rekvirera genast å närmaste bokhandel eller direkt å
IDUNS EXPEDITION, Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

VAR FÅGEL SJUNGER EFTER SIN NÄBB, MEN ALLA NÄBBAR SJUNGA EFTER

PIX

Gudfar riktade genast en olycklig och frågande blick på mig.

— Visst inte, försäkrade jag fort. Jag var endast på morgonpromenad... till parken för att sätta mig och läsa en stund.

Jag viftade med ett par veckotidningar, som jag nu upptäckte, att jag hela tiden burit inklämda under armen. Dem hade jag visserligen ämnat överlämna till Ace Möller såsom reslektyr, men — ponera, att jag glömt lämna fram dem — —?

Det klirrade på ett speciellt sätt bortifrån ingången. En kaffebricka med en tjänstflicka blev synlig. Jag räknade till tre par koppar och betogs av en ganska häftig förskräckelse. Pilsnabbt snodde min blick ett varv kring Henriks ringfinger. Och si, det var tomt och rent.

Arme gudfar, tänkte jag då. Din är alltså gemålen, som hör till den tredje koppen — Xantippan, som är skuld till att du med ängsliga drag vankar i din vackra patriciervåning.

Och ganska konsekvent var min tankegång ty, det vore dock tämligen onaturligt med ännu en tredje förtjusande medlem inom samma familjegrupp, inte sant —? Alltså riktade jag mina ögon mot dörröppningen i avvaktan på att få se den fyllas av det förfärliga fruntimmer, under vilket despotism gudfars vackra lockar vitnat... Säkert kommer Henriks nu så underbart kolsvarta hår att få samma tillbedjansvärda silvrvithet — en gång. Men Henrik sade:

— Pappa, vi få hoppas, att fröken Kyckelick ännu icke fått något morgonkaffe, så vi kunna få nöjet av hennes sällskap.

— Kära fröken...? Gudfar riktade sin milda blick så hoppfullt på mig, att jag skulle frankt förnekat, att jag smakat en droppe, om jag också druckit en hel så. Nu var emellertid de klunkar vatten, gudfar förut bjudit mig på, det enda jag förtärt, vilket jag generöst deklarerade.

Och så slog vi oss ner i korgstolarna kring det mest förföriska kaffebord med stora, tunna frukostkoppar, franskt bröd i skivor, smör och orangemarmelad. Jag serverade kaffet, halvt ifrån mig av fröjd över att jag fick stanna längre, över att Henrik sagt till om en kopp åt mig, redan innan han kom ut, och över att det tydligen inte fanns något annat förfärligt fruntimmer i huset än jag själv.

Ett sådant gudakaffe, en sådan ljuvlig marmelad, ett sådant solsken, en sådan morgon — —!

— Vet du pappa, sade Henrik mitt i alltihop. Jag tycker inte, det vore för mycket, om du, såsom vederlag för fröken Kyckelicks förstörda morgonpromenad bjöde henne på en liten åktur.

— Kära fröken —? Jag skulle velat kasta mig för fötterna på gudfar och omfamnat hans knän.

Medan Henrik gick ner för att köra fram bilen, gjorde gudfar och jag ännu en rond genom trädgården. Vi plockade rosor. Han valde ut de allra vackraste, skar av dem varsamt och ömt men utan förskoning och lämnade en efter en åt mig att hålla. Jag hade en stor, härlig bukett i handen, då vi stego upp i bilen.

En lycksalighetens vind fläktade mig om kinderna, då vi susade i väg. Jag frågade aldrig, vart vi for. Gjorde inte det det-samma? Vi stannade vid gallergrinden till kyrkogården. Gudfar steg ur, och jag räckte honom självmant rosorna.

Henrik lutade sig ut och sade lågt: »Hälsa lilla mamma!»

Jag blygdes i min själ och gladdes i mitt hjärta. Hur hade jag ett ögonblick kunnat tro, att gudfar skulle ha valt Xantippa till sin maka, och att ett förfärligt

Dåsighet och Olust

är enligt vetenskapen bevis på dåligt blod och otjänliga ämnen i kroppen, gifter som måste rensas bort.

Fruksalt-Samarin renar effektivt blodet, befriar magen och tarmarna från osunda samlingar, utdriver den skadliga urinsyran från kroppen, är välgörande för levern och njurarna.

Fruksalt-Samarin utför en grundlig invärtes rengöring vilket sätter kroppen i god form, därför är det hälsobringande att dagligen dricka **Fruksalt-Samarin**. Pris pr fl. kr. 2.50 säljes å apotek, hos Drog- o. Färghandlare m. fl.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

PLASTIKSKINN

verkligt vackra och smidiga erhålles fördelaktigast från oss.

Begär offert.
LEVIN & NYSTRÖM,
Ö. Hamng. 14, Göteborg.
Tel. 16500.

Damer i Stockholm

samt övriga samhällen, kunna påräkna inkomst genom försäljning till sina vänner av ett utomordentligt Ceylon te. Tillskriv The Kandy Tea Comp., Stockholm 6, Postfack.

Piska

och Renovera MATTORNA vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

NOMOTTA

är en nyhet för Sverige i yllegarn. Genom en särskild behandling har garnet gjorts oemottagligt för mal. Det är ej dyrare än vanligt garn och finnes såväl i ylle som i blandat ylle och silke.

I sybehörsärd. hos PUB.

Paul U Bergström

NORR 13 Hötorget 13.
Drottninggat. 74.
SÖDER 54 Hornsgatan 54.
(Mitt för Ad. Fr. Torg)

Storbelåten med resultatet

blir var och en som använder det
smakfria, hälsosamma och veten-
skapligt sammansatta bakpulvret

EKSTRÖMS JÄST- MJÖL

Bakpulvret man alltid kan lita på.

fruntimmer skulle kunna vara mamma åt Henrik...? I det ögonblick Henrik sade de par orden, voro hans ögon lika milda som gudfars egna, och en oförnuftig tanke flög genom mig: Hur ljuvt att lämna livet, när ett par kära ögon förbli sorgsna intill återföreningens stund.

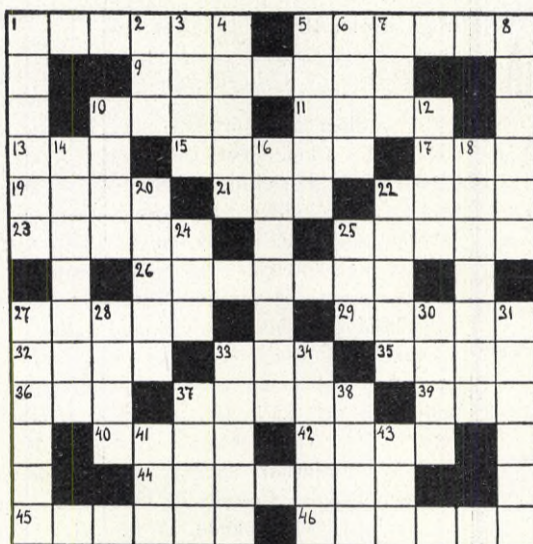
Henrik satte sig vänd mot mig och var glad som en kung. För min glädje fanns ingen mätsticka. Det anade mig, att gudfars son förutom de ärvda, var i besittning av alla övriga existerande vackra egenskaper.

När gudfar kommit tillbaka, svängde Henrik bilen, men jag fruktade mig icke. Ånej, jag hade allt haft ögonen med mig och sett, att flickan placerat en stor matsäckskorg framme i vagnen. Alltså foro vi icke tillbaka hem utan vidare ut i världen utmed blåa hav och genom gröna skogar. Äkte hela dagen — himmeln var alldeles prickig av stjärnor, då jag steg ur utanför min port, och jag skulle kunna taga varenda en av prickarna däruppe till vittne på, att den dag, som nu förrunnit, var den lyckligaste i mitt liv — ditintills.

Byrån? Jaså den — jo, den står fortfarande kvar i möbelhandlarens fönster. Jag kan ju inte köpa den, men jag har gjort gudfar uppmärksam på den. Han har ju förstås huset fullt av vackra möbler förut men — kanske skulle han vilja förvärva den för att ge den i present åt någon... t. ex. i bröllopsgåva åt Henrik — —?

III. Gunila Stierngranat.

Kryssordstävlan i n:r 42.

Vågräta ord: 1. Förebud. 5. Kan man göra också i vaket tillstånd. 9. Är den lokal, där luften är mindre god. 10. Namn och väg. 11. Flod bekant från världskriget. 13. Feminint djur. 15. Rum i slott. 17. Där man kurerar sig. 19. Bekant gård. 21. Är bolsjöviken. 22. Bild föremål för dyrkan. 23. Gör kaffet, säger man. 25. Känd doktor. 26. Nederländsk ö och likör. 27. Var föremål för själve Amors ömma låga. 29. Appliceras i avsikt att fånga. 32. Ett ord, som innebär något mindre bra. 33. Förslösa. 35. Persien. 36. Är heden. 37. Tidningsväsen. 39. Föregår majestät. 40. Jämlik. 42. Kallas i ett fall ram. 44. Kan ett poem eller ett fläskstycke vara. 45. Är den som vill göra rätt för sig. 46. Vällukter.

Lodräta ord: 1. Liten hönsfågel. 2. Uppstår vid eldning. 3. Ändlös. 4. Slår man, när man vill gå till

vila. 5. Nymf i skogen. 6. Var inte Sven Duva i sin förmåga att fatta. 7. Lott. 8. Tid som kommer. 10. Är lögnarens framställning. 12. Flyttande fågel. 14. Göra boskapsdjuren. 16. Skall man alltid hålla till vänster om. 18. Gör hjulet. 20. Socken i Stockholmstrakten och avlivningssätt. 22. Begabbelse. 24. Stråk. 25. Deltagare i körarbete. 27. Stül. 28. Användes till kläder. 30. Krigisk gud. 31. Har den som står i ledande ställning. 33. Strider flottan i. 34. Plågsam sjukdom. 37. Vanlig börstern. 38. Också en flod, vars namn påminner om världskriget. 41. Galaform. 43. Häst.

Vid uppgiftens lösande kunna orden uppräknas, eller också inskrivas bokstäverna i resp. rutor på den ur tidningen klippta bilden eller på en ritad kopia av denna. I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas mellan pristagarna förutom de av redaktionen uppställda belöningarna — 2 st. à 5 kronor. Sändas flera tävlingssvar i samma försändelse inlägges vart och ett i särskilt kuvert. Prisen utbetalas genom postsparbanken. Kuvertet märkes: "Kryssordstävlan i n:r 42."

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 36.

Vågräta ord: 1. Herrum. 5. Hökare. 9. Paryr. 11. Rad. 13. Asien. 14. Ess. 16. Fnas. 17. Ugn. 18. Ärt. 19. Inn. 20. Organ. 22. Arm. 23. Nu. 24. Ag. 25. Ok. 27. Ut. 28. Latin. 29. Oblat. 30. Äl. 31. El. 33. E. o. 34. S. k. 36. Lem. 38. Lägel. 41. U. F. A. 42. Drog. 43. Ner. 44. Agar. 45. Ras. 46. Agnar. 48. Gno. 49. Netto. 50. Stapel. 51. Omsatt.

Lodräta ord: 1. Härfin. 2. Redan. 3. U. p. a. 4. Masur. 5. Hyena. 6. Örn. 7. Agera. 8. Ensamt. 10. Rigga. 11. Annullera. 15. Strutsfan. 20. Ogill. 21. Nobel. 24. Ate. 26. Klo. 30. Äldras. 32. Agent. 35. Karott. 37. Mossa. 39. Ängel. 40. Erato. 41. Uggl. 46. Ane. 47. Rom.

Två pris à 14 kronor. De tillfalla fru Elna Wallgren, Box 31, Västerås, och Astrid Bjurström, Hedemora.

Pengar i Postsparbanken är Pengar i "Plånboken",
ty samma postsparbanksbok gäller vid **alla** postanstalter o. sammanlagt intill 300 kr. pr kalendervecka utbetalas **utan uppsägning.**

Elektr. Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas

BÖHLMARKS

Huvudkontor:
STOCKHOLM SÖ.
Utställningslokaler:
Högbergsgatan 19—25 - Norrmalmstorg 4

SYDSVENSKA BANKEN

Ställning den 30 sept. 1928.

Tillgångar:		Skulder:	
Kassabehållning	4,662,023: 51	Aktiekapital	34,000,000: —
Obligationer	16,336,376: 58	Depositions- och kapitalräkningar	67,809,051: 13
Fastigheter	7,037,186: 75	Sparkasseräkning	36,370,854: 6
Inventarier	100: —	Check- och uppsägningsräkningar	25,158,181: 22
Låneräkning	62,374,907: 47	Postremissväxlaräkning	4,978,930: 6
Växlar	54,468,171: 22	Inhemskas banker	9,365,659: 67
Checkräkning	21,678,272: 10	Utländska banker och bankirer	9,706,512: 8
Inhemskas banker	574,715: 06	Andra räkningar	7,809,643: 55
Utländska banker och bankirer	5,942,534: 76		
Andra räkningar	22,124,546: 25		
Kronor	195,198,833: 70	Kronor	195,198,833: 70

»Knubbig och pigg»
blir babyn av
Mellin's Food
»den föda, som ger krafter»

PRIS
Kr. 2,75 pr burk
Fås på apotek och i drogaffärer.
Prov o. broschyrer från Mellin's Food Depot, Malmö.

Stränga prov och teknisk sakkunskap fällde utslaget

I skarpaste konkurrens med andra världsfabrikat ha nyligen Viking-uren (Cortébert) antagits av de italienska statsjarnvägarna. Ingenjörer och urmakareexperter voro i denna tävling så noga, att t. o. m. valkanda ur konstruerades på grund av konstruktionsfel.

Endast de skickligaste fackmän kunna avgöra en dylik sak. Vikingurens triumf bekräftar blott de svenska fackmannens omdöme om de nya Viking-uren.

Samma kvalitet-Vikingur, som järnvägarna antagit, säljes av de flesta urmakare.

Herrur, silver Kr. 45 o. högre, 14 kar. dubbelboett, Kr. 160 o. högre, 14 kar. öppet Kr. 120 o. högre. Armbandsur, olika prislägen.

LÄMPLIG PRESENT

Carl Larssons praktverk

"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"

10 FARGTRYCKSPANSCHER

Inbunden med av konstnären komponerad pärm.

Kr. 5:—

Portofritt mot insänd likvid i postanvisning.

IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM

Scen och Film

Operan har en lysande och livlig säsong med gästspel, debuter, lyckade repriser, ett välkomponerat abonnemang och nu senast framförandet av Ringen, som alltid är en högtidsperiod under säsongen.

Många även musikemottagliga människor ha för sig att Ringen inte är att utstå för sin odrägliga längds skull. Och så blir det inte av att gå. Men om alla dessa otåliga de första gångerna rent ut sag tvingade sig dit, så skulle de snart inte kunna hålla sig därifrån. Wagners Nibelungcykel behöver förstås, kunnas, för att njutas. Den liksom så mycket annat i livet. Och sedan blir det en desto dyrbarare tillgång, ty endast de som man får anstränga sig för, brukar ha den rätta guldhälten.

Genom Nanny Larsén-Todsen Åke Wallgren samt även Kerstin Thorberg, Oscar Ralf och Armas Järnefelt får Ringen glans på Stockholmsoperan. Samtliga dessa krafter ha varit i elden även denna gång. Och publik och kritik ha anledning att tacksamt glädja sig åt att Wagners verk genom dem får en så ståtlig reproduktion i detta hörn av världen. Fru Todsen hyllas som den idealiska Brynhilde och Isolde t. o. m. i Wagners hemland. Nog sagt.

Och när Ringen kommer tillbaka igen, försumma den då inte. Men försäkra Er om biljett i tid, som det heter, ty trots de många tröga samlar Ringen fullt hus numera. E. N.

Romantiken har gjort sitt intåg i U. S. A:s filmateljéer. Det görs i renässans-, medeltids-, rokokorevolutions-, indian- och nybyggarrantik så det visslar om det. Och på det speciella lilla amerikanska sättet. Så mycket Napoleonstämning får man sålunda inte i Romantik på Röda Kvarn, men Conrad Nagel är en amerikanskt småtrevlig och käck Jerome Bonaparte, för vilken biosalongens små kvinnohjärtan smälta som vax, och Dolores Costello är täck och skälmsk och rörande, så filmen ses med ett visst nöje. E. N.

"De gulas hämnd" på Skandia befanns vara en s. k. soppa, som dessutom bröt mot given ordspråkstradition genom att vara sämre med blott en kock. För det första syntes inte någon hämnd, på sin höjd ett särdeles misslyckat försök till en dylik, och för det andra fanns inte en tillstymmelse till blodigt verkligt allvar i scenerna från boxarkinesernas belägring av Pekings legationskvarter trots att det dock en gång varit verkligt blodigt allvar. En fjollig kärlekshistoria bidrog att minska intresset. Huvudrollerna i en hundfilm, som bevades före

huvudfilmen, visade, hur film skall spelas. B. A.

Ramona, Palladiums nyhet, är historien om en flicka, till hälften indianska, som rymmer från sitt fosterhem för att följa en ung indianhövding. Till en tid ler lyckan emot dem, men en dag flaxar en svart fågel utanför fönstret, och olyckorna som följa kulminera i makens död. Vid det mest kritiska tillfället uppträder emellertid Ramonas vite fosterbroder på skådesplatsen och väcker den sjuka och världsfrånvarande indianiskan till liv. Fotograferingen överdådig och spelet lagt i de bästa händer. Den sympatiska indianhövdingen Warner Baxter och hans vackra squaw Dolores del Rio stanna i troget minne hos mångt blekansikte. A. E.

Skönhetsråd.

Kylskador.

— Minns du din näsa i fjol?
— Nej.
— Minns du inte —
— Nej, säger jag. Jag vägrar att minnas någonting om den. När jag tänker på att där gick man med ett fruset höstplommon i ansiktet —
— Jag tror minnet klarnar. Har du tänkt anlägga samma originella skönhet i år?
— Förmodar det. Förstår du, min näsa vill vara röd, det går inte att tala med den. Precis som mina fötter vill ha kylknölar så man skulle gå på händerna om inte de var likadana.
— Har du varit i Norrland?
— Nej — jo, jag var visst i Gävle en sommar —
— Norrland, sa jag, och på vintern. Så du har aldrig sett hur en lapp ser ut när det är kallt?
— Joo, jag har sett en på film en gång, han var alldeles blank i ansiktet —
— Han var det, ja. Se lapparna har nå'n sorts instinktförstånd, så de smörja in sig när det biter. Vi här nere skall vara så fäsligt fagra, men vi vill inte göra nå'nting. —
— Inte det. När jag tar kvartslampa och elektriska behandlingar och det ena dyrare än det sjunde.
— Ja, för all del, det är nog bra, men det finns bättre medel. Du skall bada —
— Ser jag ut som om jag inte brukade bada —?
— Nej, lilla vän, åtminstone inte vid ytligt påseende, men du skall ta bad med alun eller jodtinktur eller benzoetinktur. Eller helst med opium. I tinkturform, du ser ut som om du trodde att jag skulle tvinga dig att sätta i dig giftet —
— Nej, men jag tänker på hur det blir. För det blir så, så fort

Sund och modern Slankhet.

Ett oskadligt avmagringsmedel kan fås på apoteken.

Ett stort antal människor, som ha försökt det, bekräfta, att medlet verkar starkt avmagrande utan att på något sätt skada.

Vi anföra några av de talrika uttalanden, som inkommit.

Krattorp, 9 Mars 1928.

Efter att ha använt mig av ett glas Facil-pastiller har jag funnit medlet fullt motsvara förväntningarna såsom synnerligen effektivt, utan att på minsta sätt medföra några obehag eller skadliga biverkningar. I stället har, synnerligast efter starka och feta måltider, de spännande och tryckande känslor jag förtut förnummit, försvunnit, varför jag är mycket glad över det goda resultatet, och funnit ett medel, utmärkt att hålla tjetman stängin, utan iakttagande av någon diet.

Högaktningsfullt O. V. O.

Jag har använt Facil alldeles efter bruksanvisningen och har minskat 2 kg. på en vecka, varför jag kan anbefalla det på det bästa.

R. M. Viborg.

Pastillerna synas mig särdeles goda, då jag har minskat icke mindre än 5 kg. i vikt.

Fröken J. N. Maribo.

Var vänlig sänd pr. postförskott 3 st. glas Facil-pastiller om 100 st. pr. glas pr. omg. På samma gång vill jag lyckönska Eder till de goda resultat, som uppnås med Edra Facil-Pastiller.

Tecknar högaktningsfullt

Fru J. P. Horda.

Ni bedes sända mig 200 Facil-Pastiller till en avmagringskur, då jag varit mycket nöjd med den föregående kuren för ett år sedan.

Fru K. N. Vester-Sottrup.

Av diskretionshänsyn nämnas icke fulla namn.

Facil-Pastillerna fås på apoteken i glas à 100 st. till kr. 4:—. Beloppet kan även insändas i frimärken till Facil-Depoten, postbox 365, Stockholm 1, som då sänder Eder ett glas portofritt och diskret. Noggrann bruksanvisning medföljer.

Ett nummer mindre skor kan Ni använda om alla liktornar o. förhårdnader avlägsnas med en 60 öres tub "Lätt på tå". Finnes i Sthlm hos Kifa, Mea, NK, Stilles. — Göteborg: Beda Cramer, A.-B. Söderberg & Co., Vasa. — Malmö: Astra, Elito, A. Strömersten & Co. — Norrköping: Melins Fargh. A.-B. — Hälsingborg: Eira, Electa m. fl. sjukvårds-, parfym- o. färghandlare. I parti ring Sthlm Östern. 508.

HOSTOL
OÖVERTÄFFAD BRÖSTKARAMELL
M. M. DRÖTTNINGENS HÖVLEVERANTÖR
Sockerbageri-Aktief. Emil, Sthlm.

finnes i alla vals. affärer i hela landet.

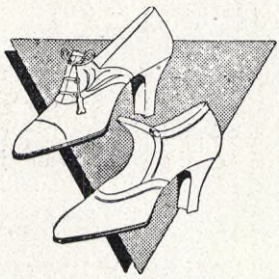
Även om man pengar gav oss bytte vi ej bort vår Avos.

— ty Avos-mangeln spar direkt pengar genom att ingen slitning av kläderna förekommer. Mangeln går tyst och lätt, är synnerligen praktiskt konstruerad och utförd av prima svenskt material.

AVOS, Örebro.

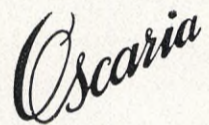
Använd VIOLAS HUDCRÈMETVÅL N o 33, "vacker-hy-framtrollaren". Säljes överallt à 50 öre.

Randsydd promenadskor

SNÖR, enl. ovanstående kliché. Av rödbrun o. mellanbrun valdi kid med applikation och stickningar i vackert mönster. Halvhög läderklack eller halvhög gummi-klack ..... Kr. **20.50**
D:o i ljusbrun boxcalv, svängd läderkl. **21.**—
SLEIFSKOR, randsydda. Av brun valdi kid, svängd läderkl. Kr. **17.75**
Av brun boxcalv, svängd läderkl. Kr. **18.**—
Av svart, prima chewreau, svängd läderklack eller halvhög klack med gummi-klack ..... Kr. **19.25**
Av brun, prima valdi kid med paspoalkant, svängd läderklack, eller halvhög klack med gummi-klack. Kr. **19.50**
Av brun boxcalv rågummi-sula, läder och gummi-klack ..... Kr. **21.**—

Breorder exp. mot postförskott eller efterkrav. Fraktfritt.

STOCKHOLM
Kungsgat. 68, Hanngat. 38, Storgat. 25, Nybrogat. 10, Tegnérg. 9, Roslagsgat. 11, Folkungagat. 100, Götgat. 34.
Göteborg, Malmö, Norrköping m. fl. platser landet runt.

det blir kallt så börjar hela kyl-eländet, blodet bara slår ut på händerna —
— Innanför omslag av jod eller glycerin eller opium, ja. Så slår det inte länge, var så säker. Du skall lägga på omslagen på kvälarna.
— Kan väl hända att kylknö-larna gå bort, men händerna blir så klart lika vackert tgefärgade —
— Säkert, men då skall lilla pessimisten tvätta dem i ett avkok på valnötsblad — finns på apotek — och se'n massera med fet svavelcrème och så ligga i talkhandskar.

EMULGON

(MED OCH UTAN JÄRN)

är en vitaminrik fiskolja-emulsion, som innehåller Phospho-Energon och kalk.

Är starkt aptitgivande, stärker muskler och benbyggnad.

Synnerligen välgörande för klena och undernärda personer i alla åldrar.

SPECIELLT FÖR BARN.

SÄLJES ENDAST Å APOTEK

— Ska jag skära av handsktummen och sätta på näsan då för den är likadan —?
— Nej, men använd jod på den också. Och understå dig inte att tvätta den i kallt vatten — du skall ha varmt vatten med några droppar alun, toaletttitika och benzoetinktur i lika delar och så plaska i det två-tre gånger om dagen. D. v s. har du kylt den?
— Antar det, för nog är den röd —
— Det är inte samma sak det. Röd näsa kan du få av att du har dålig matsmältning eller någon lungsjukdom eller dåligt hjärta eller fel på blodcirkulationen —
— Jag dör nog —
— Förmodligen, fast inte just nu, jag säger ju inte att du har de där krämporna, men att din röda näsa kan bero på dem och då får naturligtvis en läkare börja inifrån. Själv kan du låta bli kallt vatten — inga sådana där härdningskurer som ni svenskor älska men som är så det kryper i den som fått förstånd —
— Tackar —
— Och så får du inte ställa dig vid en värmeledning eller en brasa när du kommer utifrån, och inte dricka vin till varma soppor, och inte sätta dig med huvet över en bok efter midda'n utan stå eller gå och — ja, där har du litet av varje att låta bli. Men du låter inte bli att smörja in dig med uteslutande kamfercrèmer när du går ut.
— Jaha, jag får väl börja knalla omkring och se avskyvärt blank ut i ansiktet då. Som en lapp —
— Varde tröst, unga kvinna, det kan du ju komma in vid filmen på —
— Varf — —
— Du hade ju sett en lapp på film —?

Pandora.

FRÅGOR OCH SVAR!

Semester.

Fråga: Under tecknad vore tacksam för upplysning om något trevligt pensionat i Göteborgs- eller Alingsåstrakten, där man kan tillbringa ett par semesterveckor under oktober månad. Tacksam för svar till
Semester i Oktober.

Svar: I närheten av Göteborg är Hindås Turisthotell och Pensionat, Hindåshemmet och Vänhems Pensionat.
Nära Alingsås Ekåsens Pensionat, adr. Björboholm samt Strandgårdens Vilohem och Pensionat.

Sverige, Sverige!

Fråga: Brukas det vid hembygdshögtider och andra möten att publiken reser sig när t. ex. Stenhammars Sverige eller Sveriges flagga sjunges?
Även om en kör sjunger den?
"Grönköpingska".

Svar: De flesta anse att man bör resa sig när dessa hymner till Sveriges land och flagga

sjungas. För att ej väcka en otrevlig uppmärksamhet är bäst göra som mängden. Men egentligen bör man bara resa sig för "Du gamla, du fria" och Kungssången.

Diet.

Fråga: Kan man beräkna att — som abonnent — å pensionat, hotell eller matservering erhålla genomgripande diet (magkatarr) utan förhöjning av gällande matpris och om ej, hur många % förhöjning får man beräkna?
En som ej frågat förr.

Svar: Om matserveringen eller pensionatet går in på att servera dietmat, är det troligt att priset något höjes, isynnerhet om dieten blir "genomgripande", som ni säger. Hur stor förhöjning beror alldeles på den uppgörelse, som kommer till stånd och kan j alls beräknas av utomstående.

Skåneförening.

Fråga: Ut i Eder förra nummer såg jag en fråga om sällskapsförening. Att Skånegillet finns vet jag genom annons jag sett men undrar om det finnes något mindre sällskap, särskilt från detta landskap, där ensam dam kunde bli medlem?

Prenumerant.

Svar: Någon annan skånsk förening än Skånegillet finnes ej — möjligen mera privata sammanslutningar och då sällan med damer.

Luciafest.

Fråga: Hur bör en Luciafest för skolbarn och ungdom anordnas, och vilka dikter eller prosastycken äro lämpliga att uppläsa på en sådan?
Lärarinna.

Svar: Förmodligen trakteras med kaffe, och då är lämpligt att duka ett à två långbord och dekorera dem med talkvistar och röda blommor av silkespapper. Vid varje kopp sättes en assiett med utportionerat kaffebröd och småkakor. Medan kaffet drickes inkomma en eller två Lucior klädda i den traditionella dräkten med gröna kransar på huvudet. Ljus i kransen bora helst undvikas för eldfarans skull, men Luciorna kunna möjligen bära ett brinnande ljus i handen, under det de exempelvis sjunga Alice Tegnér's "Goder afton, goder afton både herre och fru, vi önska er alla en fröjdefull jul."

Till högläsning föreslås Lucialegenden av Selma Lagerlöf och Lucias saga, som förekommer i en sagosamling av Amalia Fahlstedt, illustrerad av Elsa Beskow. Därefter är lämpligt att barnen göra lekar och sjunga julsånger.

Posten.

Fråga: 1) Fordras realskol-examen till posttjänsteman?
2) I så fall hur lång kurs är det efter realen och var?
3) Behöver man först gå som elev hos någon innan kursen?
4) Vilken ålder för att komma in? Tacksam för upplysning till "Spörjande föräldrar".

Svar: 1) Ja. — 2) Postverket anordnar i mån av behov post-elevkurser om c:a 13 månader, teori och praktik. Ansökan om inträde ställes till Generalpoststyrelsen, Stockholm.
3) Nej. — 4) Man skall ha uppnått 16 men icke 23 års ålder och ha fullgott friskbetyg samt

f. ö. äga förutsättningar för tjänsten.

Mild luft.

Fråga: Då Idun ofta ger goda råd ang. resor och utomlands-vistelser vågar också jag be om ett sådant!

Min hals är ej bra, så jag har svårt att tåla mycket kall luft. Har ledigt under dec. och jan. månader och önskade komma till ort med blidare klimat än i norra Sverige. Vore mycket tacksam om Idun kunde ge anvisning på någon sådan i Tyskland eller i något annat helst tysktalande land. Även adress på pensionat eller familj där någon undervisning i språket kan erhållas önskas.
Flerårig prenumerant.

Svar: I Meran är mild och välgörande luft, och kan Hotel Pension Finstermünz rekommenderas.

I Wiesbaden, där det också är härligt om vintern, äro följande pensionat att förorda: Villa von der Heide, 3 Gartenstrasse och Villa Ruprecht, 40 Sonnenbergstrasse.

Vevey ligger visserligen i den fransktalande delen av Schweiz, men man reder sig gott med tyska där. Adresser: Pension Beau-Site, Cortaux sur Vevey samt Pension Edelweiss, Mme Rochus. Båda pensionerna utmärkta.

Om ni sedan föredrar att bo i familj är det lättare att finna en sådan när man väl är på platsen, liksom att ordna med lektioner.

Toaletten, som Prinsessan Bernadotte på Iduns omslag bär, är utgången från Märthaskolan.

Varför dricker man KAFFE HAG?

Jo, därför att det är ett äkta bönkaffe med ett kvalitetskaffes alla goda egenskaper, men utan det vanliga kaffets skadliga biverkningar på nerver, matsmältningsorgan, hjärta och njurar — ty koffeinet är borttaget. De upplivande beståndsdelarna — de vid rostningen bildade aromatiska ämnena — finnas emellertid i **KAFFE HAG** i lika stor mängd som i ett fylligt, fint, koffeinhaltigt kaffe.

Om Ni märkt, att Ni ej tålt vanligt kaffe — Ni blir sömlös, får hjärtklappning eller "sugning" — bör Ni genast försöka med **KAFFE HAG**. — Är Ni frisk — försäkrar Ni Eder mot dessa lidanden genom att endast dricka **KAFFE HAG**.

Begär hos Eder handlande ett paket till kr. 1:65.

Koffeinfritt Kaffe, A.B. Stockholm.

Platser som Gud glömde är titeln på en novellsamling av John Russell. Arbetet har utkommit på Gebers förlag i bemyndigad översättning av Sigfrid Lindström. Författaren har i denna volym valt samma miljö som i sitt svenska debutarbete, Där vägnarna bli osäkra, nämligen de exotiska trakter, där den vita civilisationen är sparsamt företrädd och där man kan träffa högst unika typer, tragiska och humoristiska om varandra. John Russell förstår att skildra dem så att läsaren kan följa dessa människor på deras zigzagvandring genom livet. Pris kr. 5:50.

En historisk roman, som blivit belönad med Kleistpriset, har i dagarna utkommit på Gebers förlag med titeln *Mäster Olivier*, översatt av Karl Fägersten. Dess författare är en av Tysklands uppmärksammade unga pennor, Alfred Neumann. Han skildrar den franske kung Ludvig XVI och hans berömda statsminister, barberaren Olivier Necker, som fick tillnamnet le Diable. Ludvig XVI är en av historiens mest invecklade gestalter och detsamma gäller hans närmaste man, den paradoxala typen måste Olivier Skildringens bredd, individualiseringen av de olika karaktärerna samt författarens förtrogenhet med medeltidens kultur, samverka till att skapa ett arbete, som förmår att intressera läsaren. Pris kr. 7:50.

Ett fullbordat uppslagsverk. Med det nyligen utkomna tolfte bandet är det för sex år sedan startade *Bonniers Konversationslexikon* komplett.

I sin helhet upptar verket nära 60,000 uppslagsord och har över 8,000 illustrationer och kartor i texten. Dess medarbetarstab uppgår till nära 300 personer, bland vilka märkas en mängd lärare vid våra universitet och högskolor. Prof. Henrik Schück har skrivit översikter över olika större länders litteratur, prof. Axel Herrlin har behandlat filosofiens och den teoretiska pedagogikens pro-

blem, för östasiatiska spörsmål har vår sinologiprofessor Bernhard Karlgren anlitas, och hans broder, prof. Anton Karlgren, en av de bästa kännarna av det moderna Ryssland, har skildrat detta lands öden genom tiderna. Detta endast för att nämna några få namn. Ur det senaste bandets innehåll må bl. a. framhållas artiklarna om Universitet, Uppfostran, Utvecklings- och Ärftlighetslära. Med rikliga illustrationer och kartor försedda stadsbeskrivningar finnas över bl. a. så innehållsrika städer som Venedig, Wien och Visby. Bland biografierna fästes uppmärksamheten främst vid artiklarna om sådana konstens stormän som Wagner och Zorn eller sådana storpolitikers centralfigurer som Wilhelm II och Wilson. Världskriget har behandlats från olika sidor i en jämförelsevis utförlig, med talrika statistiska tabeller och kartor belyst översiktsartikel. Till denna har fogats en färgkarta utvisande Europas staters gränser före och efter freden 1919.

För att hålla sina abonnenter à jour med den senaste tidens händelser har emellertid förlaget beslutat utgiva ett supplementband, som beräknas utkomma under loppet av nästa år till samma omfång och pris — kr. 17:50 — som de övriga.

Lyckoslanten, den bekanta ungdomstidningen från Svenska sparbanksföreningens avdelning för sparpropaganda, har utkommit med sitt tredje nummer för året, rikt illustrerad och med god, läsvärd text.

Oscar Rowa ger några glimtar från sitt skolliv uppe i den norrländska finnbygden, där barnen ej få tala samma språk i skolan som i hemmen. I en annan artikel får man svar på frågan "Vad jag skall bli, när jag blir stor", och slutligen får man läsa om boxaren Gene Tunneys sportmannamässiga syn på livet. Cyrus Mannervik bidrar med en rolig berättelse "Latmaskar", skolungdomen har fått sin egen "Lyckoslantsida", flickorna ha sin egen handarbetsida, de idrottsintresserade läsarna ha sin o. s. v.

Föreningen har också utsänt en liten broschyr, "Sparsamhet och

hushållning", som är avsedd att på Världsspar dagen den 31 oktober gratis utdelas av sparbankerna. Författare är riksdagsman Per Edvin Sköld.

En bok om en resa i Sverige. Amanuensen vid Riksmuseets etnografiska avdelning Ernst Manke startade för någon tid sedan i sällskap med en kamrat en resa till vårt lands allra nordligaste del. Där strövade han omkring och idkade friluftsliv vid Luleälv och Kaitumjokks källflöden, företog strapatsrika vandringar i fjällen och sist men inte minst studerade lapparna, deras liv och levnadsätt. Om alla sina upplevelser berättar han underhållande i en liten på Wahlström & Widstrands förlag utgiven volym med titeln "En stallo i Jokkmokk", illustrerad med talrika, oftast egna fotografier, som ge glimtar ur lappbefolkningens liv eller visa vackra scenerier från vårt lands nordligaste landskap. Pris kr. 4:25.

Modern fransk litteratur är en liten behändig handbok som dr Kjell Strömberg givit ut på bokförlaget Natur & Kultur. Under 1870- och 1880-talen innehade Frankrike ett obestritt övervalde i den litterära världen, men under den senaste mansaldern har den engelskspråkiga litteraturen tillkämpat sig största delen av den läsande allmänhetens intresse. Nu vill det emellertid synas som om läget skulle förändras till den franska litteraturens förmån: i de svenska läroverken har franska språket genom skolreformen återfått en plats på schemat, som någorlunda svarar mot dess betydelse i det allmänna kulturutbytet, och intresset för Frankrike och fransk kultur över huvudtaget har blivit allt större. Den som önskar en sammanfattande framställning av fransk litteratur från de senaste decennierna finner en sådan redogörelse i dr Strömbergs arbete, som så utförligt utrymmer det tillåter behandlar de olika författarna och deras verk. Och till tjänst för dem som vill studera de rent yttre företrädena hos dessa pennans män, har ett antal porträtt av de mest framstående medtagits. Boken kostar kr. 4:50.

Hur självständig får hon vara?

De hade råkat i gräl om en bagatell. Bagateller ha en obehaglig förmåga att antaga laviens storlek, när de ventilerats en stund mellan äkta makar. Han betraktade henne med häpnad och undrade för första gången, om inte vigselringen i alla fall lätt kunde bli en boja.

— Du är inte solidarisk med mig, sade han slutligen. En hustru skall lojalt rätta sig efter sin man.

— Jaså, det är ditt recept på att vara lyckligt gift, sade hon ironiskt. Jag tycker annars, att det inte bara är kvinnan som skall ge efter utan också mannen.

Fru Eva trodde att hon själv var en förständig kvinna, utrustad med en god portion anpassningsförmåga och besjälad av en resignationens filosofi. Herr Adam var inte heller en man av gamla stammen, som med modersmjölken insupit den gamla fördömen om att kvinnan skall vara sin man undergiven. Men han tyckte i alla fall, att hans fru skulle rätta sig efter honom. I synnerhet som det hela gällde en bagatell. En sådan bagatell som var skola vi supéra i kväll. Men fru Eva var upproriskt sinnad. Visserligen var det en bagatell, men varför skulle hon alltid ge efter? Eftersom det bara var fråga om en bagatell kunde väl han vara en smula chevaleresk, fast han var gift med henne, och ge efter.

Herr Adam tyckte att han hade oceaner av förståelse för sin hustru, och han tänkte på hur många skilsmässor som grundats på ständig träta om bagateller, en träta, som vållat ett ständigt otrevnadshumor i huset. Han måste lära sin hustru att icke vara småaktig, för det var ett allmänt fel hos kvinnorna. Liksom de flesta äkta män ansåg han, att mannen skall uppfostra sin hustru.

Men fru Eva satte sig denna gång på tvären. Varför skulle hon ge efter och ge efter och ge efter. Skulle hon inte få ha den bittersta smula självständighet. Skulle hon inte kunna få bestämma ens en sådan bagatell som var de skulle supéra.

— Du älskar mig inte längre, sade hon till slut. När vi voro nygifta försökte du alltid göra mig glad. Nu låter du mig dagligen förstå, att min vilja är av absolut underordnad betydelse. Att jag aldrig skall få göra någonting som jag tycker om, om inte du också tycker om det.

— Om du inte vill gå dit jag vill så gå vi väl på var sitt håll, svarade han salomoniskt. Här har du tio kronor att supéra på. Adjö då.

— Odjur, sade hon djupt sårad, skulle du tycka att det vore roligt att supéra utan mig. Och skulle du vilja, att jag supérad ensam mitt i natten.

Varpå hon tog sin man under armen och följde honom dit han föreslagit.

Herr Adam smålog nästan omärkligt.

Men fru Eva tänkte för sig själv: Vad jag är feg! Men det är bestämt oklokt av den äkta mannen att alltid driva sin vilja igenom. P.

Att ha brått.

Nu ha alla husmödrar brått, ty knappast någon tid på året hopar sig arbetet så i ett hem som på hösten, närmare bestämt just nu, då inläggningar gå slag i slag, barnen skola styras ut till sina skolor eller andra arbetsplatser, så kommer höststädning med innanfönster, byk, sömnad m. m. Ja, så ungefär ser programmet ut i de vanliga svenska hemmen på landet och i landsortsstäderna, de större städerna ha ju en del av detta "hemgöra" annorlunda ordnat, men brådskan är stor överallt.

Överhopad av arbete tycker sig husmodern ej ha någon ledig stund på hela dagen, hon jäktar ut och in och när kvällen äntligen kommer, är hon så trött, att hon knappast orkar sova. Men när hon då tänker efter, är det nog mycket hon skulle kunnat ordna på annat sätt för tid och kraftbesparing.

Det är så olika detta med brådska. Somliga människor ha ständigt brått, de så att säga "flyga" hela dagen utan att det verkliga arbetet hinnes med, de bara tala

Nå, hur smakar det?

Utomordentligt!

Hårsjukdomar.

DOKTOR FÅHRÆUS

Karlavägen 48, Stockholm. Tel. 70718.
Telefontid 10,30—12.

Julie Wener

11 Biblioteksgatan, 2 tr. t. h.,
STOCKHOLM, Hotell Plaza.
Handvävda avpassade trasmattor, tyger,
gardiner m. m.
Öppet 11—5.30. Tel. Norr 5866.

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt

om hur mycket de ha att göra och kunna ej förstå hur allt skall bli färdigt, andra däremot göra det *verkliga arbetet*, men ha ej brått alls, de hinna t. o. m. ta emot besök, svara i telefon utan att flåsande komma dit och ropa sitt "hallå", och aldrig hör man dem tala om vilket jättearbete de utföra. Över huvud taget tänker ingen på, att dessa lugnt arbetande människor ha något särskilt överhopande att göra, medan den stackars jäktade alltid vet att förskaffa sig några beklaganden till tröst för allt sitt jäkt. Hörde en gång en person svara på tillfrågan hur hon kunde hinna med allt hon gjorde.

-- Genom att inte ständigt tala

LEDIGA PLATSER

Två sköterskebiträdes-tjänster (Undersköterska) vid Norrtelje Lasarett

äro till ansökan lediga att tillträdas resp. 1:sta dec. 1928 och d. 5:te jan. 1929. Egenhändigt skriven ansökan med läkareintyg, åldersbevis samt andra förefintliga betyg och rekommendationer insändas före den 15:de nov. till
Lasarettsläka. en, Norrtelje.

Hushållselever.

Unga flickor kunna på kort tid inhämta god kunskap i matlagning. Mera försigkomna finna plats för en månad. En friclev för 6 mån. Pris pr månad 100 kr., anmälningsavgift 10 kr.
Fru HANNA HULTSTRÖM,
Drottensg. 6, Lund. Tel. 3124.

PLATS SÖKANDE

Var finnes den äldre dam,

som är klen, känner sig ensam och behöver en medelålders vårdarinna, ordentlig och pliktrogen. Goda betyg och refer. finnes. Svar till "Ömsesidig trevnad, Knivsta, Postr., f. v. b.

HUSA

önskar plats nu eller senare. Svar till "Oktober 1928", Iduns exp. f. v. b.

Plats önskas

att vårda en liten sinnesslö flicka, har nu i 9 år haft liknande plats. Goda betyg o. refer. finnes. Svar till "Öm och god vård", Iduns exp. f. v. b.

Husmödrar.

Vid behov v barnvårdarinnor, villiga att deltaga i förekommande hemsysslor eller vid behov av hjälp med ålderdomsvård eller enklare sjukvård i hemmen: vänd Eder då till Hvita Korsets Sköterskeförening i Älmhult vars förmedlingsprincip är "lämplig sköterska på rätt plats". Önskvärd månadslön för nytex. är 50 kr. samt 60 å 65 kr. för äldre Hvita Korssystrar. (Fri resa till arbetsplatsen efter 3 m. tjänstgöring.) Förfrågningar besvaras och elevprospekt sändes på begäran av Sysslomannen Hvita Korset, Älmhult. (Tel. 71.)

om det, blev svaret, ty skulle jag tala om allt jag gör och måste göra, så hann jag väl knappast mera.

Organisation i arbetet är vad som fattas för många och då går ej arbetet så lätt att utföra. Organisation *måste* finnas i allt arbete och inte minst i hemarbetet. Om ej detta är organiserat och indelat, så att det går i vart annat och ej huller om buller, så blir en onaturlig brådska följden, men om allt är på förhand uträknat så kan t. o. m. en del extra arbete medhinnas utan att det egentligen märks.

Och nu på hösten måste det bli en massa extra arbete i hus och hem, som aldrig skulle hinnas med om ej allt noga ordnas och tänks över.

Konservering t. ex. anses som ett synnerligen drygt arbete, men om detta ordnas så, att kokningen tas på en tid, då något annat måste vara på spisen eller i ugnen, så behöver ingen ta upp tiden med att särskilt stå och passa på denna kokare, som jämnt och lugnt sköter sig själv så gott som var som helst på spisen, sedan den en gång kommit in på det bestämda gradtalet för kokningen.

Grönsakerna bli ju på detta sätt nästan gratis kokta och man tänker ej på att här gjorts någon extra anstalt för detta arbetes utförande.

Och så blir det med mycket av det andra, som ser tungt och svårt ut, det blir lätt i stället, om det utföres med omtanke, lugn och beräkning.

Marthe.

NYTT och NYTTIGT

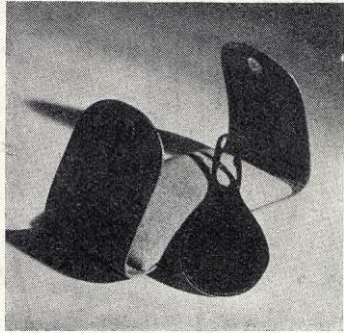
Under denna rubrik införes noter från olika verksamhetsområden och publiceras nyheter från varumärknaden i reduktionellt urval. Firmanamen fås i brevsvår mot porto. Meddelanden om handlingar på kvinnliga verksamhetsjäkt mottages gärna från våra läsarinnor

Dagens mänsklighet dansar negerdanser till negermusik av negerorkester — kulturen backar till vildens saliga tillstånd. Vildens maka — reseskildringens lastdjur eller arabfilmens slöjdanserska eller indianbokens squaw — lär för att förenkla även

hemgiftsproblemet bära sitt timliga värde i pärlor och björntänder om halsen. Dit skola vi alltså. En ny sorts halsband av massiva färggranna galganitpärlor sammanlänkade med metall ge en god illusion av primitivitet, förutom det att vildhetens hösthimmels- och törnrosfärgade pärlor mot kulturens alabasterhals är utöskt vackert.

*

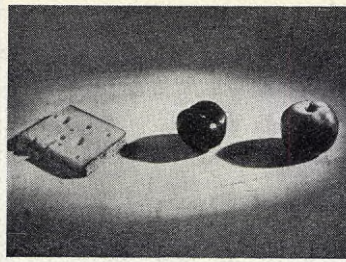

Ponera att man blir bjuden på middag till Lidingön. Tackar, säger man, och så tänker man: jag skall gå ut, för det första är det skönt att gå en bit, och för det andra väger det upp eventuella nya hektan. Alltså går man, och när man kommer fram till herrskapets grind upptäcker man att man inte upptäcker sina skor. För damm och smuts. Om man då är som man är så torkar man av dem med sin näsduk, och så är den adjö, men om man är som man borde vara, så har man i någon ficka ett litet fodral med en skoputsardyna i. Som dessutom innehåller kombinerat skohorn och skoknäppare — det finns något, som hör till varje promenad, och som heter stenar i skorna!

Rosa med Graf Zeppelin.

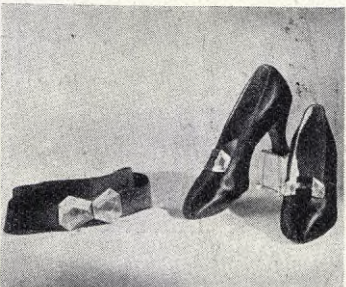

Var tid har sin plåga säga de som ej våga höja sig i rymden högt från klotet. Rosa älskar flykten, gläds åt stora rykten om att — det som andra nämna hotet — innan Rosa faller från ingen nöter lilla tån människann med brak och dån ifrån blåa moln med hån tittar ned på landet, stann och sotet.

Det var en gång en mamma som gick till sin man och sade: "Gösta, kom och titta på Putte är du snäll, han sitter där inne och säger att han vill tvätta sig, jag är så rädd att han är sjuk." Nej, Putte var inte sjuk, men hans pappa hade köpt tre nya tvålar åt honom, mäterliga imitationer av ett äpple, en tomat och en skiva schweizerost. Visserligen är det omoraliskt att muta Putte, för han skall tvätta sig ändå, men en gnisslande friktion försvinner, och det är väl nästan värt kompromissen med samvetet. Och den lilla utgiften.

*

"Spännen måtte väl inte vara något nytt! Jag har då haft ett

par gamla plattor på mina skor i flera år nu..." Förlåt, men just därför. Om man ersätter de gamla med nya så är det ju genast något nytt och det nyttiga skall strax förklaras. Det är nämligen obestridligen nyttigt att se ett par äldre till leda begagnade skor nyförgyllda med ett par nya vackra spännen, som förvirra umgängets kritiska skärskådning och glädja ens eget flärdfulla sinne. Det nyaste i spännväg är spegelglas, som gnistrar och glänser i facetter och — på ett skarp — gör en ålderstigen klänning ung och glad.

BREVLÅDA

RED:s BREVLÅDA.

Moder som frågade efter inackordering i Stockholm ombedes vara vänlig uppgiva namn och adress för red., då svar finns att avhämta här.

Koncentrera
Eder
annonsering för Skåne
PÅ
SYDSVENSKA DAGBLADET
SNALLPOSTEN.
Södra Sveriges mest anlidade
annonsorgan.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

- Arboga:** Arboga-Posten.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Bollnäs:** Tidningen Ljusnan.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falkenberg:** Hallands Nyheter.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gävle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Halland med Halländingen.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall:** Hudiksvalls-Tidningen.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad.
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Hörby:** Mellersta Skåne.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren.
- Köping:** Bergslagsbladet.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Lysekil:** Lysekils-Posten.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mjölby:** Mjölby Tidning.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Norrköpings Tidningar.
- Nyköping:** Södermanlands Läns Tidning.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Piteå:** Norrbottens Allehanda.
- Skara:** Skaraborgs Läns Tidning.
- Skellefteå:** Skelleftebladet.
- Skövde:** Skaraborgs Läns Annonssblad.
- Sollefteå:** Sollefteå-Bladet.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Sätters Tidning.
- Söderhamn:** Söderhamns Tidning.
- Söderköping:** Söderköpings-Posten.
- Södertälje:** Södertälje Tidning.
- Tranås:** Tranås Tidning.
- Trälleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohusläningen.
- Ulricehamn:** Ulricehamns Tidning.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Upsala:** Tidningen Upsala.
- Vadstena:** Östgöta-Bladet.
- Visby:** Gotlänningen.
- Vänersborg:** Elfsborgs Läns Annonssblad.
- Västervik:** Västerviks-Tidningen.
- Västerås:** Westmanlands Allehanda.
- Växjö:** Nya Växjöbladet.
- Ängelholm:** Engelholms Tidning.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnköldsvik:** Örnköldsviks Allehanda.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

Faktorer som en svensk måste värdera...

„Därtill bör läggas, att det förefaller mig, som om pianon från Östlind & Almquist komme vårt musiksinne och dess krav särskilt nära; fast och rund ton, verklig volym i klangen samt möjlighet till olikartade nyanser i klangfärgen äro faktorer, som en svensk i längden måste värdera.“

Göteborg den 30 maj 1928.

Nigel Anief-narke
Musiklärare, Fil. doktor.

A. B.
FÖRENADE
PIANO- & ORGELFABRIKER
ARVIKA

MALMSJÖ - ÖSTLIND & ALMQUIST - BILLBERG - GUSTAFSON & LJUNGQVIST - RÅLIN
Kungl. Hovleverantörer

VARM HAVREMUSTVÄLLING

är det nästan en plikt att ge barnen, när de, under kyliga höstmorgnar, gå till skolan. Tag dem med att avsmaka

gratis

Gyllenhammars
HAVREMUSTVÄLLING
å

HEMMAS UTSTÄLLNING

SVEAVÄGEN 35 - STOCKHOLM

Kl. 10—6.

Fritt inträde.

ALLT kan Ni sy,

stoppa eller laga på en Husqvarna symaskin. Den är helt enkelt outhärlig i ett hem, där en duktig husmor finnes. Med den syr och lagar hon både sina egna och sina barns kläder, och den lämnar alltid samma vackra, jämna söm, oavsett vad slags sömnad det gäller, eller vilket tyg som användes. En Husqvarna inbesparar sömmerskan och betalar sig på kort tid.

Vill Ni alltså ha en symaskin, i vilken materialet är alltigenom svenskt — det mest gedigna, som finnes att få i världen — som har den mest ändamålsenliga konstruktionen, som är den enklaste att sköta, och som står sig år efter år utan reparationer, välj då en

Säljas av Husqvarna depoter och deras ombud på bekväma avbetalningsvillkor eller per kontant mot hög kassarebatt.

Husqvarna
SYMASKIN

HUSQVARNA VAPENFABRIKS A.-B., HUSKVARNA.

Gynna Svensk Industri!

KEX, WAFERS,

Chokladvaror:

Cocosbollar • Fruktkorgar

Tip-Top • Munkar

Mångubbar • Sköldpaddor